

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 26 มีนาคม 2567
ประเด็นเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง ขอความเห็นชอบแผนความต้องการอัตราค่าลงโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2572

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนความต้องการอัตราค่าลงโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2572 (แผนความต้องการอัตราค่าลงฯ) จำนวน 662 อัตรา งบประมาณรวมทั้งสิ้น 237,986,400 บาท ตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เสนอ

ทั้งนี้ แผนความต้องการอัตราค่าลงฯ จะส่งผลต่อการเพิ่มอัตราค่าลงด้านบุคลากรและภาระค่าใช้จ่ายในอนาคต จึงเห็นควรให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) พิจารณาดำเนินการเท่าที่จำเป็นตามภารกิจหลัก อย่างประหยัดคุ้มค่าและคำนึงถึงผลกระทบต่อทุกแหล่งเงินที่จะนำมาใช้จ่าย โดยเฉพาะเงินรายได้หรือเงินนอก งบประมาณอื่นใดที่มหาวิทยาลัยมีอยู่หรือสามารถนำมาใช้จ่ายได้เป็นลำดับแรก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐอย่างยั่งยืนตามนโยบายราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

สาระสำคัญของเรื่อง

อว. รายงานว่า

1. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทยา ตั้งอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) ศูนย์พัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ 585 ไร่ และได้รับการจัดตั้งเป็นพื้นที่เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ : ศูนย์นวัตกรรมการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ (พัทยา) (เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษฯ) ตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม 2562¹ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาด้านการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจร ตอบสนองนโยบายภาครัฐในการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โดยการบูรณาการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการแพทย์ การจัดการสุขภาพ และเชื่อมต่อข้อมูลกับข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) เพื่อขยายไปสู่การเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมขั้นสูง รองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ หรือเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญจากผู้ประกอบการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ สถาบันการศึกษา หรือสถาบันวิจัยที่มีศักยภาพสูง

2. โครงการก่อสร้างโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทยา เป็นอาคารสูง 9 ชั้น เนื้อที่ใช้สอย 70,000 ตารางเมตร มีกำหนดแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เปิดให้บริการขนาด 100 เตียง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 และพัฒนาเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ² ขนาด 300 เตียง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2572 โดยดำเนินการของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทยา มีการเชื่อมโยงกับการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์³ ทั้งในส่วนของความร่วมมือด้านระบบบริการการส่งต่อ การศึกษา และการวิจัยกับกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) รวมทั้งสอดคล้องกับสมรรถนะหลักขององค์กร ได้แก่ (1) คณะในศูนย์สุขภาพศาสตร์ มธ.⁴ เป็นหน่วยที่มีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างบุคลากรทางการแพทย์และให้บริการร่วมกับโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติและโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทยา และ (2) โครงการความร่วมมือสนับสนุนเป็นโรงพยาบาลหลักและโรงพยาบาลสมทบในการผลิตแพทย์ระหว่าง มธ. กับ สธ. นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือกับ สธ. เขตสุขภาพที่ 6⁵ ในการเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก รวมถึงการผลิตแพทย์หลักสูตรนานาชาติร่วมกับโรงพยาบาลในเขตสุขภาพ

3. เพื่อรองรับการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในการเปิดบริการโรงพยาบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ข้างต้น โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทยา จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอัตราค่าลงจากรัฐบาล ได้แก่ บุคลากรฝ่ายแพทย์ ฝ่ายพยาบาล ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายสหวิชาชีพ และฝ่ายสนับสนุน เพื่อให้สามารถให้บริการทางการแพทย์และให้การดูแลรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพและทันสมัยแก่ประชาชนในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดใกล้เคียง อีกทั้งโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทยา จะสามารถเป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติชั้นคลินิกและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ

นักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน อย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ ได้จัดทำแผนความต้องการอัตรากำลังฯ สรุปลงได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

(1) จัดหาบุคลากรทางการแพทย์และวิชาชีพด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องเพื่อให้โรงพยาบาลได้รับมาตรฐานในการบริการระดับโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีขนาด 300 เตียง ตามมาตรฐาน Healthcare Accreditation (HA)⁶ Advanced HA (AHA)⁷ และ Joint Commission International (JCI)⁸ รองรับ การให้บริการสุขภาพของประชาชนในพื้นที่

(2) จัดหาบุคลากรทางการแพทย์เพื่อรองรับการเป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติการในชั้น คลินิกรองรับการจัดการเรียนการสอนทั้งก่อนและหลังปริญญา

(3) จัดหาบุคลากรทางการแพทย์เพื่อรองรับภารกิจด้านการวิจัยทางคลินิก การวิจัยด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องตามบทบาทของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิชั้นสูง⁹ และการสร้างนวัตกรรมทาง การแพทย์และการสาธารณสุขในลักษณะการบูรณาการ/สหวิทยาการ

(4) จัดหาบุคลากรในตำแหน่งอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนในการเรียนการ สอนเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

2. แผนการดำเนินงาน

(1) อัตราากำลังที่เสนอขอตั้งใหม่ (อัตราใหม่พนักงานมหาวิทยาลัย) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2572 (5 ปี) จำนวน 662 อัตรา งบประมาณ 237,986,400 บาท สรุปลงได้ ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	อัตรา (คน)	งบประมาณ (บาท)
2568	58	24,165,600
2569	115	42,769,200
2570	179	62,382,000
2571	150	53,246,400
2572	160	55,423,200
รวม	662	237,986,400

หมายเหตุ : อัตราากำลังที่เสนอขอ ประกอบด้วย สายวิชาการ ได้แก่ แพทย์เฉพาะทาง พยาบาล และเภสัชกร และสายสนับสนุน วิชาการ เช่น นักโภชนาการ นักรังสีการแพทย์ นักกายภาพบำบัด และนักวิชาการสาธารณสุข โดยใช้วิธีการคำนวณจากอัตรากำลัง ประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมต่อจำนวนเตียงที่เปิดให้บริการ (จำนวนอัตรากำลังพึงมี = จำนวนเตียง x อัตรากำลังต่อเตียงรายวิชาชีพ)

(2) แผนการขยายบริการและความต้องการอัตรากำลังฯ สรุปลงได้ ดังนี้

แผนการขยายบริการ	จำนวนเตียง สะสม (เตียง)	อัตรากำลังที่เสนอขอ (คน)		งบประมาณ (บาท)
		วิชาการ	สนับสนุน	
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 1) โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ แพทย์ เปิดให้บริการ ดังนี้ ชั้น 1 : คลินิกตรวจสุขภาพ คลินิกเวช ศาสตร์ฟื้นฟู คลินิกกระดูกและข้อ คลินิกทันต กรรม Robot Station แผนกเภสัชกรรมห้องจัดยา คลินิกอายุรกรรม คลินิกรังสีวิทยา จุดคัดกรอง ผู้ป่วยติดเชื้อ ห้องตรวจทั่วไป/สูติ-นรีเวช ห้อง ตรวจทั่วไป/หู คอ จมูก ศูนย์อุบัติเหตุและฉุกเฉิน ชั้น 2 : คลินิกหู-ตา-คอ-จมูก คลินิก ทั่วไป คลินิกโรคผิวหนัง คลินิกพัฒนาการเด็ก คลินิกสูติ-นารีเวช คลินิกเจริญพันธุ์คลินิก ศัลยกรรม คลินิกศัลยกรรมและเสริมความงาม คลินิกแพทย์ทางเลือก คลินิกจิตเวช แผนกเภสัช กรรม คลินิกกุมารเวช คลินิกโรคหัวใจ	100	29	29	24,165,600

ชั้น 3 : แผนก I.C.U.¹⁰ แผนก C.C.U.¹¹ แผนกไตเทียม ศูนย์ผ่าตัด ศูนย์ส่องกล้องเพื่อการวินิจฉัย ห้องสูติ-นารีเวช ชั้น 4 : คลังโลหิต ห้องงานระบบ LABORATOR สำนักงาน ห้องพนักงาน ห้องตรวจตัวอย่าง ห้องคลังน้ำยา ห้องล้างอุปกรณ์ CSSD Cooling tower ห้อง AHU & OAU สำหรับ LAB & CSSD ห้องภาวนา ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 5-6 : เปิดห้องรวม (ผู้ป่วยใน) 100 เตียง จัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มเติม (ระดับปริญญาตรี 5 หลักสูตร นักศึกษาประมาณ 510 คน และระดับ				
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 1) โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทธาดำเนินการเช่นเดียวกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยขยายการให้บริการ ดังนี้ ชั้น 5-6 : เปิดห้องรวม (ผู้ป่วยใน) เพิ่มขึ้น 50 เตียง 2) จัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มเติม (ระดับปริญญาตรี 5 หลักสูตร นักศึกษาประมาณ 680 คน และระดับบัณฑิตศึกษา 4 หลักสูตร นักศึกษาประมาณ 100 คน)	150	38 (สะสม 67)	77 (สะสม 106)	42,769,200
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 1) โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทธาดำเนินการเช่นเดียวกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โดยขยายการให้บริการ ดังนี้ ชั้น 5-7 : เปิดห้องรวม (ผู้ป่วยใน) เพิ่มขึ้น 50 เตียง 2) จัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มเติม (ระดับปริญญาตรี 5 หลักสูตร นักศึกษาประมาณ 710 คน และระดับปริญญาโท 4 หลักสูตร นักศึกษาประมาณ 100 คน) 3) จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านนวัตกรรม การแพทย์และจีโนมิกส์	200	45 (สะสม 112)	134 (สะสม 240)	62,382,000
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 1) โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ พัทธาดำเนินการเช่นเดียวกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 โดยขยายการให้บริการ ดังนี้ ชั้น 5-7 : เปิดห้องรวม (ผู้ป่วยใน) เพิ่มขึ้น 50 เตียง 2) จัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มเติม (ระดับปริญญาตรี 5 หลักสูตร นักศึกษาประมาณ 710	250	41 (สะสม 153)	109 (สะสม 349)	53,246,400

คน และระดับปริญญาโท 4 หลักสูตร นักศึกษา ประมาณ 100 คน) 3) พัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านนวัตกรรม การแพทย์และจีโนมิกส์				
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2572 1) โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ แพทย์ฯ ดำเนินการ เช่นเดียวกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 โดยขยาย การให้บริการ ดังนี้ ชั้น 5-8 : เปิดห้องรวม (ผู้ป่วยใน) เพิ่มขึ้น 50 เตียง 2) จัดการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มเติม (ระดับ ปริญญาตรี 5 หลักสูตร นักศึกษาประมาณ 710 คน และระดับปริญญาโท 4 หลักสูตร นักศึกษา ประมาณ 100 คน) 3) พัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านนวัตกรรม การแพทย์และจีโนมิกส์	300	38 (สะสม 191)	122 (สะสม 471)	55,423,200
รวม	300	662		237,986,400

3.3 แผนความต้องการอัตรากำลังฯ จำแนกตามสายงาน สรุปได้ ดังนี้

ตำแหน่ง	ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570		ปี 2571		ปี 2572		รวม 2568-2572	
	อัตรา (คน)	เงินเดือน+ เงินเพิ่ม พิเศษ(บาท)	อัตรา (คน)	เงินเดือน+ เงินเพิ่ม พิเศษ (บาท)	อัตรา (คน)	เงินเดือน+ เงินเพิ่ม พิเศษ (บาท)	อัตรา (คน)	เงินเดือน+ เงินเพิ่ม พิเศษ (บาท)	อัตรา (คน)	เงินเดือน+ เงินเพิ่ม พิเศษ (บาท)	อัตรา (คน)	งบประมา ณ (บาท)
สายวิชาการ	29	15,903,600	38	20,839,200	45	24,678,000	41	22,484,400	38	20,839,200	191	104,744,400
(1) แพทย์เฉพาะ ทาง	24	13,161,600	33	18,097,200	38	20,839,200	33	18,097,200	30	16,452,000	158	86,647,200
(2) พยาบาล	5	2,742,000	5	2,742,000	5	2,742,000	6	3,290,400	6	3,290,400	27	14,806,800
(3) เภสัชกร	-	-	-	-	2	1,096,800	2	1,096,800	2	1,096,800	6	3,290,400
สายสนับสนุน วิชาการ	29	8,262,000	77	21,930,000	134	37,704,000	109	30,762,000	122	34,584,000	471	133,242,000
(1) พยาบาล	22	6,336,000	60	17,280,000	60	17,280,000	60	17,280,000	80	23,040,000	282	81,216,000
(2) นักโภชนาการ	-	-	-	-	1	270,000	1	270,000	1	270,000	3	810,000
(3) นักรังสี การแพทย์	-	-	-	-	10	2,700,000	6	1,620,000	6	1,620,000	22	5,940,000
(4) นักเทคนิค การแพทย์	-	-	-	-	14	3,948,000	2	564,000	1	282,000	17	4,794,000
(5) เภสัชกร	2	576,000	2	576,000	10	2,880,000	6	1,728,000	6	1,728,000	26	7,488,000
(6) วิศวกรชีว การแพทย์	-	-	2	564,000	2	564,000	5	1,410,000	4	1,128,000	13	3,666,000
(7) นัก กายภาพบำบัด	-	-	-	-	6	1,692,000	5	1,410,000	3	846,000	14	3,948,000

(8) นักวิชาการ สาธารณสุข	-	-	-	-	2	540,000	5	1,350,000	5	1,350,000	12	3,240,000
(9) นักวิชาการเวช สถิติ	-	-	-	-	1	270,000	1	270,000	1	270,000	3	810,000
(10) นักวิทยาศาสตร์ การแพทย์	-	-	2	540,000	1	270,000	1	270,000	1	270,000	5	1,350,000
(11) บุคลากรกลุ่ม ภารกิจอำนวยการ	5	1,350,000	11	2,970,000	27	7,290,000	17	4,590,000	14	3,780,000	74	19,980,000
รวมเงินทั้งสิ้น	58	24,165,600	115	42,769,200	179	62,382,000	150	53,246,400	160	55,423,200	662	237,986,400

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 แก้ปัญหาการขาดแคลนพื้นที่บริการสุขภาพในระดับภูมิภาค โดยสามารถรองรับความต้องการใช้บริการทางการแพทย์ระดับสูงในพื้นที่จังหวัดชลบุรีและจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านหรือนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถรองรับผู้รับบริการด้านสุขภาพในแต่ละปีได้ ดังนี้

รายการ	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2569)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2570)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2571)	ปีที่ 5 (พ.ศ. 2572)
ผู้รับบริการด้านสุขภาพ (คน/ปี)	130,313	195,469	260,625	325,782	390,939
ผู้ป่วยนอก	121,833	182,749	243,665	304,582	365,498
ผู้ป่วยใน	8,480	12,720	16,960	21,200	25,441

4.2 โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ แพทย์ และหลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดการเรียนการสอน ณ มธ. ศูนย์แพทยฯ สามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายการพัฒนาไปสู่วิสัยทัศน์ ทิศทางการพัฒนา มธ. ศูนย์แพทยฯ : เมืองนวัตกรรมแห่งสุขภาพและเวลเนส (Thammasat Pattaya: The Health and Wellness Innopolis) ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างทางการแพทย์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี

4.3 โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ แพทย์ฯ มีแผนอัตรากำลังปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2572 เพื่อใช้ในการจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความพร้อมในการให้บริการโดยสามารถดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ตามมาตรฐานสากลและยกระดับการรักษายาบาลสู่การเป็นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยระดับ ตติยภูมิมุ่งสู่ศูนย์ความเป็นเลิศ (Excellence Center)

4.4 การผลิตแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณภาพและการส่งเสริมให้มีการสร้างงานวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์และการให้บริการทางการแพทย์และทางวิชาการเพื่อสร้างสรรค์สุขภาพที่ดีแก่คนในสังคม รวมทั้งเพื่อรองรับจำนวนนักศึกษาที่จะเพิ่มขึ้นและภาระงานสายวิชาการที่มีจำนวนมากกว่าอัตรากำลังบุคลากรในปัจจุบัน โดยมีจำนวนนักศึกษาที่สามารถรองรับได้ ดังนี้

รายการ	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2569)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2570)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2571)	ปีที่ 5 (พ.ศ. 2572)
จำนวนนักศึกษา รวม (คน/ปี)	610	780	810	810	810
ปริญญาตรี	510	680	710	710	710
ปริญญาโท	40	40	40	40	40
ปริญญาเอก	60	60	60	60	60

5. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

แผนความต้องการอัตรากำลังฯ จำนวน 662 อัตรา งบประมาณรวมทั้งสิ้น 237,986,400 บาท โดยขอรับการจัดสรรงบประมาณเป็นรายปี

¹ มธ. แจ้งว่า เดิมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (กพอ.) มีมติเห็นชอบการประกาศกำหนดพื้นที่ประมาณ 566 ไร่ บริเวณ มธ. ศูนย์พญา เป็นเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษฯ (ตามประกาศ กพอ. เรื่อง กำหนดเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษฯ ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2562) ต่อมาบริษัท สยามกลการ จำกัด ได้บริจาคที่ดินให้ มธ. จำนวนประมาณ 18 ไร่ จึงทำให้พื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น 585 ไร่ จากเดิม 566 ไร่ [ตามประกาศ กพอ. เรื่อง การเปลี่ยนแปลงเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษฯ (ฉบับที่ 1) ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2564]

² โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ (Tertiary Care) เป็นหน่วยบริการทางการแพทย์ที่มีขีดความสามารถในการให้บริการและมีความพร้อมในการรักษาที่ยุ่ยากซับซ้อนระดับเชี่ยวชาญหรือเชี่ยวชาญเฉพาะประกอบด้วยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาหลักทุกสาขา สาขารองและสาขาย่อยตามความจำเป็น

³ มธ. แจ้งว่า จะมีการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ในพื้นที่ มธ. ศูนย์พญา ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันมีการลงนามบันทึกความเข้าใจกับองค์กรด้านการแพทย์และวิศวกรรมชั้นนำในการพัฒนาความร่วมมือด้านการลงทุน และมีการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ร่วมกับภาคเอกชน เช่น การพัฒนา Health Resort ร่วมกับบริษัท เนอวานา ไดโอ จำกัด (มหาชน) และการจัดตั้งศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อบำบัดผู้ติดยาเสพติดร่วมกับบริษัท ภูฟ้า เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด

⁴ ศูนย์สุขภาพ มธ. เป็นคณะในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วยคณะวิทยาลัยต่าง ๆ รวม 7 คณะ ได้แก่ (1) คณะแพทยศาสตร์ (2) วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติจุฬาภรณ์ (3) คณะพยาบาลศาสตร์ (4) คณะเภสัชศาสตร์ (5) คณะทันตแพทยศาสตร์ (6) คณะสาธารณสุขศาสตร์ และ (7) คณะสหเวชศาสตร์

⁵ เขตสุขภาพที่ 6 ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว สมุทรปราการ จันทบุรี ชลบุรี ตราด และระยอง

⁶ Healthcare Accreditation (HA) หรือมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ เป็นการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลขึ้นมาตรฐานซึ่งดำเนินการโดยสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

⁷ Advanced HA (AHA) เป็นการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลขั้นก้าวหน้าสำหรับสถานพยาบาลที่มีการพัฒนาต่อยอดมาจากการรับรองคุณภาพขึ้นมาตรฐาน

⁸ Joint Commission International (JCI) เป็นการรับรองมาตรฐานสำหรับสถานพยาบาลโดยการประเมินเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพและความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วย ซึ่งดำเนินการโดย JCI สหรัฐอเมริกา

⁹ หน่วยบริการระดับตติยภูมิขั้นสูง (Super Tertiary) เป็นศูนย์บริการทางการแพทย์ที่มีขีดความสามารถในการให้บริการและมีความพร้อมในการรักษาสูงที่สุดเนื่องจากเป็นโรงพยาบาลที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนเพื่อผลิตบุคลากรทางการแพทย์และเป็นโรงพยาบาลสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ

¹⁰ หอผู้ป่วยผู้ป่วยหนัก (Intensive Care Unit I.C.U.) มีภารกิจหลักในการดูแลผู้ป่วยที่มีอาการหนักและอยู่ในภาวะวิกฤตซึ่งต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด มีการติดตาม/เฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยอยู่ตลอดเวลาเพื่อวิเคราะห์และวินิจฉัยอาการและปัญหา รวมทั้งแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย

¹¹ หอผู้ป่วยผู้ป่วยหนักโรคหัวใจ (Coronary Care Unit: C.C.U.) มีภารกิจหลักในการดูแลผู้ป่วยที่มีอาการวิกฤตทางโรคหัวใจและหลอดเลือดรวมถึงผู้ป่วยที่มีความซับซ้อนในการทำหัตถการจากห้องสวนหลอดเลือดหัวใจ

2. เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเสนอ และแจ้ง ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบต่อไป

เรื่องเดิม

1. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้เสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา มาเพื่อดำเนินการ โดยคณะกรรมการฯ เห็นว่าเป้าหมายของการพัฒนามหาวิทยาลัยคือการพัฒนาคนเพื่อให้คนไปพัฒนาชาติ เมื่อมหาวิทยาลัยพัฒนาแต่ละตัวชีวิตให้ดีขึ้น มหาวิทยาลัยก็จะได้คะแนนในการจัดอันดับมากขึ้นจึงได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) การวัดผลการพัฒนามหาวิทยาลัย ควรใช้วิธีการประเมินแบบ U - Multirank¹ (2) ควรกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในแต่ละด้าน (3) การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) สะท้อนภาพรวมของมหาวิทยาลัย รวมถึงระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ควรมีการจัดอันดับการแข่งขันภายในประเทศด้วย (4) ควรมีการนำผลการจัดอันดับมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงจุดอ่อนจุด

แข็งในแต่ละหลักเกณฑ์ (5) การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ควรตอบโจทย์ในการแก้ปัญหาของประเทศชาติในด้านต่าง ๆ (6) ควรผลักดันการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญตามมาตรา 45 (3) ประกอบมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และ (7) ควรผลักดันระบบคลังหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษา (Credit Bank)

2. คณะรัฐมนตรี (31 ตุลาคม 2566) ได้มีมติให้ อว. รับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการฯ ไปพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ข้อเท็จจริง

อว. ได้พิจารณาตามข้อ 2. แล้ว โดยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ และได้มีความเห็นเพิ่มเติมโดยสรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ	ผลการพิจารณา
1. การวัดผลการพัฒนามหาวิทยาลัย ควรใช้วิธีการประเมินแบบ U - Multirank คือ มีการแบ่งหมวดหมู่การประเมิน แล้วมีเกณฑ์ให้กับแต่ละตัวชี้วัด โดยมหาวิทยาลัยสามารถดูหมวดหมู่ของหน่วยงานที่จัดอันดับเป็นตัวอย่าง แล้วอาจจะเพิ่มหมวดหมู่ที่มหาวิทยาลัยให้ความสนใจ เช่น หมวดหมู่การพัฒนา ด้านสังคม ฯลฯ	- อว. ได้ดำเนินโครงการ Reinvention University เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยและผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตอบสนองความต้องการของประเทศ ตามศักยภาพและความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย โดยได้มีการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินในรูปแบบ U - Multirank เพื่อกำหนดกลุ่มสถาบัน อุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ ตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นการจัดกลุ่มตาม ศักยภาพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือจุดเน้นของมหาวิทยาลัย
2. เมื่อมหาวิทยาลัยมีหมวดหมู่ที่ต้องการพัฒนาแล้วต่อไปก็ต้องมีเป้าหมายและตัวชี้วัดในแต่ละด้าน โดยมหาวิทยาลัยสามารถดูเกณฑ์ หรือตัวชี้วัดจากหน่วยงานจัดอันดับจากหลายหน่วยงานประกอบกันได้ รวมทั้งตั้งตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเพิ่มเติมได้เอง	- การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดเพื่อวัดระดับการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนามหาวิทยาลัยในแต่ละหมวดหมู่การประเมิน จะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์ของหมวดหมู่ เชื้อถือได้ สามารถวัดผลได้จริงทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงสอดคล้องกับทิศทาง การพัฒนามหาวิทยาลัยและการพัฒนาประเทศ โดยสามารถพิจารณากำหนดจากตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ที่หน่วยงานจัดอันดับที่เป็นที่ยอมรับ และกำหนดขึ้นเองตามยุทธศาสตร์หรือจุดเน้นการพัฒนาของมหาวิทยาลัย โดยอาจนำแนวคิดหรือเกณฑ์ของหน่วยงานจัดอันดับมาประยุกต์ใช้ร่วมด้วยและควรกำหนดค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย
3. การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) ถือเป็นภาพสะท้อนต่อภาพรวมของมหาวิทยาลัย รวมถึงระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ดังนั้น มหาวิทยาลัยไทยควรปรับตัวให้มีภาพลักษณ์ที่มีความเป็นนานาชาติและความเป็นสากล จะทำให้เกิดการยอมรับมากขึ้นและควรมีการจัดอันดับการแข่งขันภายในประเทศด้วย โดยอาจใช้ตัวชี้วัดมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจในการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อประเทศชาติ โดย อว. ในฐานะผู้รับผิดชอบควรมีการเพิ่มเติมข้อมูลที่แสดงถึงความชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในด้ามนโยบายแนวทางการขับเคลื่อน และด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ	- มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับตัวให้มีความเป็นนานาชาติในมิติต่าง ๆ และสร้างการยอมรับในระดับสากล โดย อว. ได้กำหนดตัวชี้วัดการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกไว้ในแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 - 2570 และยกร่างแผนการดำเนินงานการสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับเครือข่ายนานาชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความเป็นสากลให้กับมหาวิทยาลัย รวมทั้งได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแพลตฟอร์มในการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพงานวิจัยและการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมพร้อมรับ

เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและการผลิตกำลังคน	การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (QS World University Rankings) โดยเชิ ญ บุ ค ล า กร ของ QS World University Rankings ในฐานะผู้ที่ออกระเบียบและหลักเกณฑ์มาเป็นวิทยากร เพื่อจะได้ทราบแนวปฏิบัติในการที่สถาบันอุดมศึกษาของไทยได้รับการจัดอันดับ ที่ดีขึ้นต่อไป
4. ควรมีการนำผลการจัดอันดับมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงจุดอ่อนจุดแข็งในแต่ละหลักเกณฑ์ และกำหนดวิธีการหรือระยะเวลาในการแก้ไขปัญหตามหลักเกณฑ์ นอกจากนั้น ควรตั้งเป้าหมายระยะสั้นในการแข่งขันกับกลุ่มมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เป็นอันดับแรก และพัฒนาต่อออกไปสู่การแข่งขันในระดับโลกต่อไปในระยะยาว อีกทั้งควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้มีการผลักดันเชิงบวกต่อการจัดอันดับมหาวิทยาลัยด้วย	- การวิเคราะห์ผลการจัดอันดับและพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์หรือทิศทางเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยจากหลักเกณฑ์หรือปัจจัยที่มีผลต่อการจัดอันดับดังกล่าว เป็นการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้น และได้มีการกำหนดตัวชี้วัดจากสถาบันจัดอันดับระดับโลกที่เป็นที่ยอมรับ เช่น World University Rankings, IMD, GI และ WEF เป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาการอุดมศึกษาในภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้ สำนักงานปลัด อว.ได้เปิดเวทีให้สถาบันอุดมศึกษารับทราบข้อมูลผลการประเมิน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้รับทราบศักยภาพและสถานะของสถาบัน และได้สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาของไทยได้รับการจัดอันดับที่ดีขึ้นผ่านโครงการและกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ โครงการ Reinventing University การสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับอาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่ เป็นต้น
5. การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ควรตอบโจทย์ในการแก้ปัญหาของประเทศชาติในด้านต่าง ๆ และมหาวิทยาลัยที่เข้าสู่อการจัดกลุ่มในแต่ละกลุ่มควรเลือกเฉพาะบางสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยมากกว่าการจัดกลุ่มให้ทั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ทั้งในแง่ความเชี่ยวชาญและความหลากหลาย	- การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัย โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และการดำเนินการที่ผ่านมา เป็นการเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสามารถพิจารณาการจัดกลุ่มทั้งมหาวิทยาลัยหรือเฉพาะคณะสาขาวิชาที่มีศักยภาพซึ่งสอดคล้องตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564
6. ควรผลักดันการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญตามมาตรา 45 (3) ประกอบมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ที่ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาลดอุปสรรคด้านงบประมาณ รวมถึงช่วยทำให้บรรลุผลในการดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายให้สะดวกขึ้นตามภารกิจ	- อว. เร่งผลักดันการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งกองทุนจะเป็นกลไกสำคัญในการปรับบทบาทระบบการอุดมศึกษาไปสู่ระบบการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ สนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่การตอบสนองการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาาระบบอุดมศึกษาร่วมระหว่างมหาวิทยาลัย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เพื่อบรรรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน (Disruptive Change) และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

7. ควรผลักดันระบบคลังหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษา (Credit Bank) ซึ่งเป็นระบบและกลไกในการเทียบโอนความรู้ความสามารถและหรือสมรรถนะที่ได้จากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และจากประสบการณ์บุคคล มาเก็บสะสมไว้ในคลังหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษา	- ได้มีประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการดำเนินงานคลังหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ซึ่งออกตามความในกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยได้สนับสนุนระบบคลังหน่วยกิตแห่งชาติ (National Credit Bank System: NCBS) เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา สำหรับทุกช่วงวัยให้ผู้เรียนซึ่งไม่จำเป็นต้องมีสถานภาพเป็นนักศึกษาสามารถนำผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้จากวิชาและหลักสูตรต่าง ๆ หรือนำประสบการณ์ทำงานมาเทียบโอนและสะสมหน่วยกิตไว้ที่คลังหน่วยกิตแห่งชาติ แล้วสามารถนำมาขอรับปริญญาบัตรจากสถาบันอุดมศึกษาของไทยโดยได้ดำเนินการนำร่องกับ 4 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกรณ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
---	--

¹ U -Multirank คือ ตัวชี้วัดเพื่อประเมินมหาวิทยาลัย จากผลงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอนและการเรียนรู้ (Teaching and Learning), ด้านการวิจัย (Research), ด้านการถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer), ด้านความเป็นนานาชาติ (International Orientation) และด้านการมีส่วนร่วมในภูมิภาค (Regional Engagement)

3. เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ของคณะกรรมการธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม วุฒิสภา

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ของคณะกรรมการธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม วุฒิสภา ตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเสนอ และแจ้งให้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบต่อไป

สาระสำคัญ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม วุฒิสภา เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดินพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ โดยคณะกรรมการฯ เห็นว่าภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดินเป็นพลังการขับเคลื่อนทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน แต่ปัจจุบันภาครัฐยังไม่มีหน่วยงานหลักทำหน้าที่ขับเคลื่อนแนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดินอย่างเป็นทางการ เช่นเดียวกับนานาชาติอารยะประเทศ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วสรุปผลการพิจารณาว่า การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูล ค้นคว้า เผยแพร่ ส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดินรวมทั้งทำหน้าที่บูรณาการขับเคลื่อนงานกับ ภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อวางกรอบนโยบายเกี่ยวกับภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ซึ่งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่มีภารกิจดังกล่าว เช่น กระทรวงวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม และสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย) สถาบันส่งเสริมศิลปปัทมกรรมไทย (องค์การมหาชน) สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความทับซ้อนของภารกิจ จึงเห็นว่ายังไม่มีมีความจำเป็นในการจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดินเป็นองค์การมหาชน อย่างไรก็ตาม ควรจัดตั้งสถาบันฯ ให้เป็นหนึ่งในสถาบันภายใต้วิสัยทัศน์ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (Thailand Academy of Social Sciences, Humanities and Arts: TASSHA) หรือ “ธัชชา” ร่วมกับสถาบันที่มีอยู่แล้ว ได้แก่ สถาบันสุวพรรณ

ภูมิศึกษา สถาบันโลกคดีศึกษา สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันพิพิธภัณฑศิลปกรรมแห่งชาติ และสถาบันช่างศิลป์
ท้องถิ่นเนื่องจากบทบาทและพันธกิจของธัชชาเป็นไปในลักษณะเดียวกับบทบาทของสถาบันฯ เพื่อไม่ก่อให้เกิดภาระ
งบประมาณในระยะยาวอันเนื่องมาจากการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจากการเพิ่มอัตราค่าจ้าง
เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน

4. เรื่อง ขออนุมัติขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินโครงการ 1 อำเภอ 1 ทุน รุ่นที่ 4 ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2569

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เสนอขยายกรอบระยะเวลาการดำเนิน
โครงการ 1 อำเภอ 1 ทุน (โครงการฯ) รุ่นที่ 4 ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2569 โดยขอผูกพันงบประมาณข้ามปี
สำหรับการดำเนินโครงการฯ กรอบวงเงินงบประมาณจำนวนทั้งสิ้น 5.51 ล้านบาท โดยสำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ (สพ.ศธ.) จะเป็นผู้ขอตั้งงบประมาณเป็นรายปีตามกระบวนการขั้นตอนวิธีการงบประมาณในภาพรวม
ต่อไป เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินโครงการฯ และไม่กระทบต่อการศึกษาของผู้รับทุนตามสิทธิที่ได้รับ

สำหรับงบประมาณในการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เห็นควรให้ สพ.ศธ. พิจารณา
ใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ในโอกาส
แรกและจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายปร ะจำปี
พ.ศ. 2568-2569 ตามความจำเป็นของภารกิจอย่างเหมาะสมตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์และรายงานผลการดำเนินโครงการดังกล่าวอย่างเป็นระบบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนิน
โครงการ ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ

สาระสำคัญของเรื่อง

ศธ. รายงานว่า

1. ศธ. ดำเนินโครงการฯ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เพื่อให้นักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดี
และมีความประพฤติดีที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าทั้งสายสามัญและสายอาชีพในทุก
อำเภอ/เขตทั่วประเทศมีโอกาสได้รับทุนการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ปริญญาตรี หรือปริญญาโทแรกทั้งในประเทศ
ไทยและต่างประเทศ แห่งละ 1 ทุนในหลักสูตรสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการ
ของประเทศ¹ ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในสังคมไทย รวมทั้งคำนึงถึงการสร้างความ
เสมอภาคให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม เสริมสร้างองค์ความรู้ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี
อันเป็นรากฐานที่เข้มแข็งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งปัจจุบัน ศธ. ดำเนินโครงการดังกล่าวแล้ว จำนวน 4 รุ่น มีผู้รับ
ทุน รวมทั้งสิ้น 3,093 คน โดยมี ศธ. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการฯ ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) [สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา (เดิม) ซึ่งปัจจุบัน คือ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย
และ นวัตกรรม (สป.อว.)] และสำนักงาน ก.พ. ทั้งนี้ จากจำนวนผู้รับทุนตามโครงการฯ รวมทั้งสิ้น 3,093 คน มี
ผู้รับทุน จำนวน 3,088 คน และมีผู้สละสิทธิก่อนรับทุนจำนวน 5 คน โดยปัจจุบันมีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน
2,921 คน (ประกอบอาชีพในองค์กรต่าง ๆ เช่น ภาคเอกชน ภาครัฐ ธุรกิจส่วนตัว รัฐวิสาหกิจ องค์กร
เอกชนเพื่อ สาธารณประโยชน์)ไม่สำเร็จการศึกษา จำนวน 161 คน และอยู่ระหว่างการศึกษา รุ่นที่ 4 จำนวน 6 คน
สรุปผลการ ดำเนินโครงการฯ จำนวน 4 รุ่น ดังนี้

หน่วย : คน

ผลการดำเนินโครงการ (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2566)		
ผู้รับทุน	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้ไม่สำเร็จการศึกษา
3,093	2,921	161
รุ่นที่ 1 ดำเนินโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2554 โดยผู้รับทุนสามารถเลือกเรียนสาขาวิชาที่หลากหลาย ในระดับปริญญาตรีทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ สำหรับการศึกษาในต่างประเทศ ได้กำหนดให้ผู้รับทุน ศึกษาต่อในประเทศที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักและเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าและความชำนาญใน สาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับทุนได้เรียนรู้ความก้าวหน้าทางวิทยาการและภาษาอื่น		
921	876	45
	- ศึกษาในประเทศ จำนวน 343 คน - ศึกษาต่างประเทศ จำนวน 533 คน	- ลาออก จำนวน 34 คน - พ้นสภาพการเป็นนักเรียนทุน ² จำนวน 11 คน

รุ่นที่ 2 ดำเนินโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549-2556 และมีแนวปฏิบัติเดียวกันกับการดำเนินโครงการฯ รุ่นที่ 1		
915	884 - ศึกษาในประเทศ จำนวน 273 คน - ศึกษาต่างประเทศ จำนวน 611 คน	31 - ลาออก จำนวน 13 คน - พ้นสภาพการเป็นนักเรียนทุน จำนวน 18 คน
รุ่นที่ 3 ดำเนินโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2562 โดยเพิ่มเติมการให้ผู้รับทุนสามารถเลือกไปศึกษาต่อในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารได้		
689	620 - ศึกษาในประเทศ จำนวน 181 คน - ศึกษาต่างประเทศ จำนวน 439 คน	69 - ลาออก จำนวน 51 คน - พ้นสภาพการเป็นนักเรียนทุน จำนวน 15 คน - เสียชีวิต จำนวน 3 คน
รุ่นที่ 4 ดำเนินโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2565 (มีการขยายระยะเวลาดำเนินโครงการฯ)		
568	สำเร็จการศึกษา 541 คน - ศึกษาในประเทศ จำนวน 339 คน - ศึกษาต่างประเทศ จำนวน 202 คน	ไม่สำเร็จการศึกษา 16 คน - ลาออก จำนวน 2 คน - พ้นสภาพการเป็นนักเรียนทุน จำนวน 14 คน
ทั้งนี้ อยู่ระหว่างศึกษา 6 คน (ศึกษาด้วยทุนรัฐบาล จำนวน 4 คน และอยู่ระหว่างพิจารณาคุณสมบัติ จำนวน 2 คน) และสละสิทธิ์ก่อนรับทุน 5 คน		

2. เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ผู้รับทุนในรุ่นที่ 4 จำนวน 6 คน ได้รับผลกระทบจากปัญหาด้านสุขภาพ จึงปรับเปลี่ยนจากการศึกษาในต่างประเทศเป็นศึกษาในประเทศ³ และไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่โครงการฯ รุ่นที่ 4 กำหนด ในปี 2565 แต่ผู้รับทุนยังคงมีสถานะอยู่ในเงื่อนไขการรับทุนรัฐบาลและประสงค์ที่จะศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษา อย่างไรก็ตาม กรอบการขยายระยะเวลาดำเนินโครงการฯ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565) ได้สิ้นสุดลงแล้ว เป็นผลให้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา ไม่มีมติคณะรัฐมนตรีรองรับการดำเนินงานโครงการฯ รุ่น 4 ดังนั้น สป.ศธ. จึงได้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น (นางสาวตรีนุช เทียนทอง) พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติขยายระยะเวลาก่อนนี้ผูกพันโดยไม่เพิ่มวงเงินก่อนนี้ผูกพัน (ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการก่อกำหนดผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ข้อ 7) โดยขอใช้งบประมาณเหลือจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่กักไว้เบิกเหลือในปีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (สามารถเบิกจ่ายได้ภายใน 2 ปีงบประมาณ โดยสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566)⁴

3. จากการดำเนินการในข้อ 2 แม้จะมีงบประมาณเหลือจ่ายเพียงพอต่อการบริหารจัดการโครงการฯ แต่ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ต่อเนื่องจนผู้รับทุนสำเร็จการศึกษา (ปี 2569) เนื่องจากงบประมาณถูกพับโดยผลของกฎหมาย ดังนั้น ศธ. จึงจะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินโครงการฯ แต่เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566 จึงเป็นผลให้คณะรัฐมนตรีชุดเดิมพ้นจากตำแหน่ง ศธ. จึงไม่สามารถนำเรื่องดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีชุดเดิมได้ ดังนั้น เพื่อให้การจัดสรรทุนเกิดความต่อเนื่องและไม่เกิดผลกระทบต่อการศึกษาของผู้รับทุนอีก 6 คน ที่ยังอยู่ระหว่างการศึกษา (ทยอยจบในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2569 ปีละ 2 คน) จึงจำเป็นต้องขออนุมัติขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินโครงการฯ รุ่นที่ 4 เป็นปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2569 โดยขอผูกพันงบประมาณข้ามปีสำหรับดำเนินโครงการฯ รุ่นที่ 4 กรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 5.51 ล้านบาท เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินโครงการฯ รุ่น 4 และไม่กระทบต่อการศึกษาของผู้รับทุนตามสิทธิที่ได้รับ รวมทั้งให้มีสถานะรองรับการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีตามขั้นตอนวิธีการงบประมาณต่อไป

¹ เช่น สาขาวิชาชีพเฉพาะทาง (เช่น แพทย์ พยาบาล เภสัช) วิทยาศาสตร์ วิศวกรรม

² ศธ. แจ้งว่า การพ้นสภาพการเป็นนักเรียนทุนเนื่องจากผู้รับทุนมีผลการเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

³ ศธ. แจ้งว่า เงื่อนไขการรับทุนสามารถปรับเปลี่ยนจากศึกษาในต่างประเทศมาเป็นในประเทศได้ก็ต่อเมื่อผู้รับทุนมีระยะเวลาการรับทุนทั้งต่างประเทศและในประเทศ นับรวมกันไม่เกิน 7 ปี มีพฤติกรรมเหมาะสมและจะต้องได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยสำนักงาน ก.พ. ซึ่งผู้รับทุนในโครงการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.พ. แล้ว

⁴ ศธ. แจ้งว่า ได้ขอใช้งบประมาณเหลือจ่ายปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่กันไว้เบิกเหลือปี จำนวน 5.42 ล้านบาท สำหรับดำเนินโครงการฯ รุ่นที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แต่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทัน งบประมาณจึงถูกพับไป (ในส่วนของวงเงินงบประมาณที่เสนอขอรับการจัดสรรในครั้งนี้ จำนวน 5.51 ล้านบาท ยังอยู่ภายในกรอบวงเงินเดิม 14,493 ล้านบาทที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติไว้)

5. เรื่อง การผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทาง เพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงแรงงาน (รง.) เสนอ เรื่อง การผ่อนผัน ให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 ในช่วงระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2567 โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

1.1 ให้กระทรวงมหาดไทย (มท.) ออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองในกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการเดินทางออกจากราชอาณาจักรเพื่อไปร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 และเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในช่วงระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึง วันที่ 15 พฤษภาคม 2567 และออกประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อรองรับการดำเนินการยกเว้นไม่ต้องยื่นคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก (Re-Entry Permit) ทั้งนี้ มท. ได้ยกร่างกฎกระทรวงและร่างประกาศ รวม 2 ฉบับดังกล่าวมาแล้ว

1.2 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองที่ประจำ ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง ที่รับผิดชอบช่องทางในการเข้า - ออกราชอาณาจักร ดำเนินการประทับตราอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางออกนอกราชอาณาจักรและประทับตราอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง ระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2567 รวมทั้งให้รายงานผลการเดินทางให้ รง. ทราบ ในระหว่างดำเนินการ และสิ้นสุดการดำเนินการแล้ว

1.3 ให้กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมเอเชียตะวันออก ประสานแจ้งแนวทางการดำเนินการตามมาตรการนี้ให้สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ ประเทศต้นทางของแรงงานต่างด้าวได้ทราบ และพิจารณาเตรียมการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. ให้ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือในการดำเนินการ และเร่งทำการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ทุกพื้นที่ รวมถึงอำนวยความสะดวกตามอำนาจหน้าที่ให้กับแรงงานต่างด้าวสัญชาติ กัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทางในการร่วมงานประเพณีสงกรานต์ประจำปี พ.ศ. 2567 และกำกับดูแลมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ เพื่อลดการกล่าวหาการเรียกรับหรือแสวงหาผลประโยชน์โดยผิดกฎหมาย

ข้อเท็จจริงและสาระสำคัญของร่างกฎหมาย

รง. เสนอว่า

1. เทศกาลสงกรานต์เป็นงานประเพณีของประเทศในคาบสมุทรอินโดจีน ประกอบด้วยประเทศไทย กัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งในช่วงเทศกาลดังกล่าวของทุกปี แรงงานต่างด้าวทั้ง 3 สัญชาติ (กัมพูชา ลาว และเมียนมา) ที่ทำงานในประเทศไทยจะเดินทางกลับประเทศเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์และเยี่ยมเยียนครอบครัว เช่นเดียวกันกับที่ประชาชนชาวไทยเดินทางกลับภูมิลำเนาของตน โดยในการเดินทางออกและเข้าราชอาณาจักรตามปกติ แรงงานต่างด้าวจะต้องดำเนินการยื่นคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก (Re-Entry Permit) และชำระค่าธรรมเนียมคำขออนุญาตดังกล่าว ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ. 2562 รัฐบาลได้มีนโยบายผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (กัมพูชา ลาว และเมียนมา) เดินทางกลับประเทศเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ โดยไม่ต้องยื่นคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก (Re-Entry Permit)¹

2. เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2567 นายกรัฐมนตรีกัมพูชาได้หยิบยกเรื่องการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวเดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมคำขอ

อนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก หรือกับนายกรัฐมนตรีในระหว่างการเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ รง. ยังได้รับการร้องขอจากประเทศต้นทางแรงงานต่างด้าว (ลาวและเมียนมา) และภาคเอกชน ขอให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมในกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการเดินทางออก - เข้าราชอาณาจักรภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อช่วยลดขั้นตอนและภาระทางการเงินให้แก่แรงงานต่างด้าวในลักษณะเดียวกับที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเมื่อปี พ.ศ. 2562

3. ดังนั้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับแรงงานต่างด้าวที่จะเดินทางกลับประเทศต้นทางในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับแรงงานต่างด้าวซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย อันจะเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจการทำงานในประเทศไทย และเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่แรงงานต่างด้าวจะเดินทางออก - เข้าราชอาณาจักรอย่างไม่ถูกต้อง รวมทั้งลดภาระการติดตามตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม และความสัมพันธ์อันดีด้านแรงงานระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน รง. จึงได้กำหนดมาตรการในการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 กำหนดให้การผ่อนผันดังกล่าวใช้กับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (กัมพูชา ลาว และเมียนมา) ที่ได้รับอนุญาตทำงาน ซึ่งถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ได้รับการตรวจลงตรา และอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หรือตรวจอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไป (Non L-A Visa) โดยที่ระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรยังมีอายุเหลือไม่น้อยกว่าวันที่ 15 พฤษภาคม 2567 รวมถึงผู้ติดตามของแรงงานต่างด้าวดังกล่าว

3.2 ในช่วงระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2567 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองประทับตราอนุญาตให้แรงงานต่างด้าว ในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรและประทับตราการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง โดยแรงงานต่างด้าวดังกล่าวไม่ต้องดำเนินการยื่นคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก (Re-Entry Permit)

3.3 หากแรงงานต่างด้าวได้เดินทางออกนอกราชอาณาจักรตามมาตรการนี้ และเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายหลังวันที่ 15 พฤษภาคม 2567 ให้การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าวนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง ทั้งนี้ แรงงานต่างด้าวที่ไม่ประสงค์จะดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว เช่น ประสงค์จะเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหลังจากวันที่ 15 พฤษภาคม 2567 หรือแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ทราบกำหนดการเดินทางกลับเข้าประเทศไทยที่แน่ชัด แรงงานต่างด้าวดังกล่าวสามารถยื่นคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก (Re-Entry Permit) ได้ตามปกติ²

4. การดำเนินการตามมาตรการการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 ตามข้อ 3 ในส่วนที่เกี่ยวกับการยกเว้นไม่ต้องยื่นคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก (Re-Entry Permit) และการยกเว้นค่าธรรมเนียมในกระบวนการที่เกิดขึ้น จากการเดินทางออกจากราชอาณาจักรนั้น จำเป็นต้องดำเนินการโดยออกเป็นกฎกระทรวง และประกาศกระทรวงมหาดไทยซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นการดำเนินการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ มท. โดย มท. ได้ดำเนินการร่างกฎกระทรวง และร่างประกาศดังกล่าวแล้ว ดังนี้

1. ร่างกฎกระทรวงยกเลิกการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมคำขออนุญาต เพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก ตามมาตรา 39 วรรคสอง สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับ อนุญาตทำงานในเรือประมงและมีหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ชนิดใช้ได้ครั้งเดียว เป็นการชั่วคราว พ.ศ. 2567 มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ที่จะเดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ในช่วงระยะเวลาตามมาตรการในเรื่องนี้ ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมคำขออนุญาต เพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (ค่าธรรมเนียมคำขออนุญาต คนละ 1,000 บาท)

2. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับอนุญาตทำงานในเรือประมงและมีหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง หรือได้รับอนุญาต

ให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ สามารถเดินทางออกนอกราชอาณาจักรกลับประเทศต้นทางเพื่อไปร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 มีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) กำหนดให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมาที่จะเดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ในช่วงระยะเวลาตามมาตรการในเรื่องนี้ ได้รับยกเว้นไม่ต้องยื่นคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(2) กำหนดให้แรงงานต่างด้าวที่เดินทางออกนอกราชอาณาจักรตามมาตรการในเรื่องนี้ หากเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายหลังวันที่ 15 พฤษภาคม 2567 ให้การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าวนั้นสิ้นสุดลง

5. ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2567 ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบกับการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทาง เพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2567 ตามข้อ 3 แล้ว

6. รง. ได้จัดทำรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการที่ก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 แล้ว โดย รง. คาดการณ์ว่าจะมีคนต่างด้าวดำเนินการตามมาตรการในเรื่องนี้ประมาณ 200,000 คน ซึ่งจะส่งผลให้ภาครัฐสูญเสียรายได้ประมาณ 200 ล้านบาท (ค่าธรรมเนียมคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก คนละ 1,000 บาท)

¹ คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติล่าสุดเกี่ยวกับการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2562 โดยหลังจากนั้นกระทรวงแรงงานไม่ได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีอีก เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

² โดยปกติคนต่างด้าวจะต้องยื่นคำขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก (Re-entry Permit) ก่อนที่จะเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ดังนั้น หากคนต่างด้าวไม่ประสงค์จะดำเนินการตามมาตรการในเรื่องนี้ คนต่างด้าวก็ต้องยื่นคำขอดังกล่าวก่อนเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

6. เรื่อง ขออนุมัติงบประมาณอุดหนุนค่าอาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการการอนุมัติงบประมาณอุดหนุนค่าอาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และกรุงเทพมหานคร ระยะเวลา 200 วัน/ปีการศึกษา รวมงบประมาณทั้งสิ้น 2,955.57 ล้านบาท โดยให้มีผลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เสนอ โดยใช้อัตราตามขนาดของโรงเรียนเช่นเดียวกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2565 เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยในกรณีที่โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ขอให้คำนวณจำนวนนักเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนของทั้งโรงเรียนเพื่อกำหนดเป็นขนาดของโรงเรียน ในการประมาณการค่าอาหารกลางวันดังกล่าว ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยคำนึงถึงการนำเงินนอกงบประมาณมาสมทบ ตลอดจนมีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณที่มีอยู่อย่างเพียงพอและเกิดประโยชน์สูงสุด ให้สอดคล้องกับขนาดของโรงเรียนและจำนวนนักเรียนอย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกมิติในการสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว รวมถึงการกำหนดมาตรการ กลไกและกระบวนการ

ติดตามประเมินผลให้มีความชัดเจน โปร่งใสและตรวจสอบได้ เกิดผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินโครงการ ตามนัยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ

สาระสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติงบประมาณอุดหนุนค่าอาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอัตราตามขนาดของโรงเรียน [เป็นอัตราเดียวกันกับที่คณะรัฐมนตรีมีมติ (8 พฤศจิกายน 2565) อนุมัติให้นักเรียนระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และกรุงเทพมหานคร ให้ กับนักเรียน 575,983 คน ระยะเวลา 200วัน/ปีการศึกษา จำนวน 2,955.57 ล้านบาท โดยให้มีผลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สรุปได้ ดังนี้

สังกัด	จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (แห่ง)	งบประมาณ (ล้านบาท)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	6,855	2,460.39
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	376	337.25
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	4	1.99
กรุงเทพมหานคร	109	155.94
รวม	7,344	2,955.57

7. เรื่อง การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการกำหนดให้จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามที่คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (คณะกรรมการนโยบายฯ) เสนอ ทั้งนี้ การขอรับจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามมาตรา 28 ของพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 เห็นควรให้มีการนำผลการประเมินการดำเนินงานในช่วง 3 ปี ตามมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็นและเหมาะสมสอดคล้องกับข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละพื้นที่ ความคุ้มค่า ความซับซ้อน ความครอบคลุมทุกแหล่งเงิน รวมถึงสร้างการรับรู้และความเข้าใจในทุกมิติถึงประโยชน์ที่ทุกภาคส่วนจะได้รับเป็นสำคัญ ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ

สาระสำคัญเรื่อง

คณะกรรมการนโยบายฯ รายงานว่า

1. พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 มาตรา 5 บัญญัติให้พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นพื้นที่ปฏิบัติการบริหารและการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา¹ โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ดังนี้ (1) คิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อให้มีการขยายผลไปปรับใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น (2) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา (3) กระจ่ายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ (4) สร้างและพัฒนา กลไกการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มาตรา 6 บัญญัติให้คณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาความเหมาะสมของการเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาโดยคำนึงถึงความพร้อม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และมาตรา 7 บัญญัติให้จังหวัดใดประสงค์จะเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้คณะผู้เสนอ²โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณา โดยปัจจุบันมีการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมศึกษามาแล้ว จำนวน 19 พื้นที่ สรุปได้ ดังนี้

ปี	จำนวนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่มีการจัดตั้ง	จำนวนสถานศึกษานำร่อง (แห่ง)
2561-2562	8 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดสตูล ระยอง ศรีสะเกษ กาญจนบุรี เชียงใหม่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส	539 ³

	[เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ก่อนวันที่พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ใช้บังคับ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 44 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว]	
2565	11 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดจันทบุรี ภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี อุบลราชธานี สุโขทัย แม่ฮ่องสอน กระบี่ ตรัง และสระแก้ว [คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2565]	1,498
รวม	19	2,037

ทั้งนี้ การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจะส่งผลให้สถานศึกษานำร่องในพื้นที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่โดยสามารถบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างอิสระ ยืดหยุ่น คล่องตัว ไม่ต้องอิงกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นหรือไม่เอื้อจากส่วนกลาง เช่น การเลือกใช้หลักสูตร/สื่อการเรียนการสอนนอกแบบการทดสอบเฉพาะพื้นที่ได้ สถานศึกษาได้งบประมาณเป็นวงเงินรวม (Block Grant) มีช่องทางผลักดันการบริหารงานบุคคลให้เหมาะสมกับพื้นที่ สามารถปรับลดและยกเลิกโครงการที่เพิ่มภาระงานครูและส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยกลไกการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐ อปท. ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อผู้เรียน สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2. คณะผู้เสนอได้ยื่นคำขอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของประกาศคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการพิจารณาความพร้อมของจังหวัด จำนวนและคุณสมบัติของคณะผู้เสนอ หลักเกณฑ์และวิธีการเสนอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2564 ด้วยแล้ว สรุปได้ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการนโยบายฯ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธาน ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2565 มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ ติดตามและประเมินผล⁴ (คณะอนุกรรมการด้านนโยบายฯ) พิจารณาคำขอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งคณะอนุกรรมการด้านนโยบายฯ มีมติเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2566 เห็นชอบให้จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่ซึ่งมีความพร้อมในการจัดตั้งเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเนื่องจากมีแนวทางการดำเนินงานสอดคล้องกับแนวคิดหลักของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา มีภาคีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา มีหน่วยงานที่มีความเข้าใจในเป้าหมายและหลักการสำคัญของการเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพร้อมให้คำปรึกษาชี้แนะ และเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการ รวมทั้งมีแผนการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่ชัดเจน ซึ่งต่อมาคณะกรรมการนโยบายฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2566 เห็นชอบให้จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี แต่เนื่องจาก ณ ขณะนั้นได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566 ประกอบกับคณะรัฐมนตรีมีมติ (21 มีนาคม 2566) เรื่อง แนวทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งกรณีนี้มีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา 169 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นจึงมีคำสั่งให้ส่งเรื่องดังกล่าวคืนคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ต่อไป

2.2 ต่อมาฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายฯ (สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา) ได้นำเรื่องการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ อีกครั้ง โดยคณะกรรมการนโยบายฯ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) เป็นประธานมีมติเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2566 ยืนยันตามมติเดิมของคณะกรรมการนโยบายฯ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2566 โดยเห็นชอบการขอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์และมอบหมายให้ฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายฯ เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

3. ประมาณการค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ (สถานศึกษานำร่อง 83 แห่ง) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2569⁵ รวมจำนวน 18,600,000 บาท โดย ศธ. จะขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป สรุปได้ ดังนี้

3.1 งบประมาณของ ศธ. โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัด ศธ.) โอนจัดสรรให้กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาปีละ 1,000,000 บาท สรุปได้ ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.		รวม (บาท)
2568	2569	
1,000,000	1,000,000	2,000,000

3.2 งบเงินอุดหนุนเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการศึกษา โดย สพฐ. โอนจัดสรรให้กับสถานศึกษานำร่องโดยตรง โรงเรียนปีละ 100,000 บาท สรุปได้ ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.		รวม (บาท)
2568	2569	
8,300,000 (83 โรงเรียน x 100,000 บาท)	8,300,000 (83 โรงเรียน x 100,000 บาท)	16,600,000

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้และนำไปสู่การเป็นคนไทยที่มีคุณภาพ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างและความหลากหลายได้ มีความรู้เท่าทันโลก และมีทักษะในการประกอบอาชีพ ตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน

4.2 ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นต่อคุณภาพของสถานศึกษาใกล้บ้านและไม่จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อให้ลูกหลานได้รับการศึกษาที่ดี

4.3 ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีอิสระในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษามากขึ้นเนื่องจากการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีเวลาสำหรับการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างเต็มที่

4.4 ศธ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาทั่วไปจะได้ข้อเสนอเชิงนโยบาย ตัวอย่างนวัตกรรม และแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานรวมถึงการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา

4.5 ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เกิดความตระหนักถึงความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันและผลักดันให้เกิดการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาและจำนวนนักเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษาลดลงและจะมีบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีความสามารถและพร้อมที่จะช่วยพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้นในอนาคต

¹ นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง แนวคิด วิธีการ กระบวนการ สื่อการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการในรูปแบบใหม่ซึ่งได้มีการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือว่าสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการศึกษา และหมายความรวมถึงการนำสิ่งดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

² คณะผู้เสนอ หมายถึง กลุ่มบุคคลซึ่งยื่นขอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งในสามของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่สนับสนุนทางวิชาการอย่างน้อย 1 คน และผู้แทนภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาอย่างน้อย 3 คน และ (2) องค์ประกอบอื่น โดยเลือก 2 จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานภายในจังหวัดอย่างน้อย 2 คน ผู้นำชุมชนอย่างน้อย 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 คน และศึกษาธิการจังหวัด

³ ศธ. แจ้งว่า ในปี 2561 พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ระยอง ศรีสะเกษ กาญจนบุรี เชียงใหม่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีสถานศึกษานำร่อง 266 แห่ง และในปี 2562 ได้มีการเพิ่มจำนวนสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาดังกล่าวเป็น 539 แห่ง โดยเพิ่มขึ้นจากเดิม 273 แห่ง

⁴ คณะอนุกรรมการด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ ติดตามและประเมินผล มีหน้าที่ในการพิจารณาถ่วงถ่วงการขอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพร้อมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณา

⁵ เนื่องจากพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 จะมีผลใช้บังคับถึงวันที่ 30 เมษายน 2569 คณะกรรมการนโยบายฯ จึงได้เสนอขอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2569 เพื่อให้จังหวัดบุรีรัมย์ดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในระยะเวลาที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา

8. เรื่อง ขอรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับจ้างเหมาบริการนักรการการโรง

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการจ้างนักรการการโรงให้ครบทุกโรง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรอบวงเงินงบประมาณ 2,739.96 ล้านบาท ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เสนอ

ทั้งนี้ ขอให้กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามภารกิจ ความจำเป็นและเหมาะสม รวมถึงกำหนดมาตรการและแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามขั้นตอนต่อไป ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ

สาระสำคัญของเรื่อง

ศธ. รายงานว่า

1. เดิมโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีนักรการการโรงครบทุกโรงเรียน แต่หลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติ (23 กันยายน 2546) ส่งผลให้ทุกส่วนราชการยุบเลิกอัตราลูกจ้างประจำทุกตำแหน่ง ซึ่งลูกจ้างประจำของ ศธ. ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งนักรการการโรงที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) ไม่ได้กำหนดเป็นฐานรองรับกรอบพนักงานราชการ จึงไม่ได้จัดสรรอัตราและงบประมาณจ้างทดแทนให้แก่ สพฐ. ส่งผลให้จำนวนอัตรานักรการการโรงลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา ประกอบกับที่ผ่านมา สพฐ. ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณในการจ้างเหมาบริการ¹ นักรการการโรงทดแทนให้เพียงพอตามตำแหน่งที่ถูกยุบเลิกไป โรงเรียนจำนวนมากจึงไม่มีนักรการการโรงหรือมีไม่เพียงพอ ขาดการดูแลด้านความปลอดภัย สุขภาพของนักเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูจึงต้องเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนทุกแห่งจึงควรมีนักรการการโรงเพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนักรการการโรงและงบประมาณ

1. ข้อมูลนักรการการโรงในปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2567) ดังนี้

รายการ	จำนวนโรงเรียน/ นักรการการโรง (โรง/คน)*
(1) โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ² [ข้อมูลจากระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center: DMC) ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2566]	28,936
(2) โรงเรียนที่มีนักรการการโรง/ผู้ปฏิบัติหน้าที่นักรการการโรง โดยสามารถจำแนกผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่นักรการการโรงได้ ดังนี้ (2.1) ลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติหน้าที่แทนนักรการการโรง จำนวน 4,384 อัตรา (2.2) พนักงานราชการ ³ ปฏิบัติหน้าที่นักรการการโรง จำนวน 112 อัตรา (2.3) นักรการการโรง (จ้างเหมาบริการอัตราละ 9,000 บาทต่อเดือน) จำนวน 10,230 อัตรา	14,726
(3) โรงเรียนที่ขาดแคลนผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักรการการโรง	14,210

หมายเหตุ : *จำนวนโรงเรียนเท่ากับจำนวนนักรการการโรง (1 โรงเรียนมีนักรการการโรง 1 คน)

2.2 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2566 รายการค่าจ้างผู้ปฏิบัติงานให้ราชการ ตำแหน่งนักรการการโรง ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวนนักรการการโรง (คน)	งบประมาณ (ล้านบาท)*
2564	11,173	1,291.64
2565	10,339	1,174.32
2566	10,295	1,150.62

หมายเหตุ : *อัตรา 9,000 บาทต่อเดือน x จำนวนนักรการการโรงแต่ละปี (เฉพาะโรงเรียนที่มีนักรการการโรง) x 12 เดือน

2.3 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ศธ. (สพฐ.) ได้เสนอขอรับจัดสรรงบประมาณ (ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567) ดังนี้

2.3.1 ขอรับจัดสรรงบประมาณ จำนวน 1,085.13 ล้านบาท สำหรับจ้างนักการภารโรง จำนวน 10,230 คน ซึ่งเป็นนักการภารโรงจ้างเหมาบริการตามอัตราจริงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.3.2 ขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบประมาณเพิ่มเติม จำนวน 639.45 ล้านบาท เพื่อจ้างนักการภารโรงจ้างเหมาบริการ เฉพาะส่วนที่ขาดแคลนอีก 14,210 คน ให้ครบทุกโรงเรียน (จำนวน 5 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-กันยายน⁴ พ.ศ. 2567)

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวน นักการภาร โรงครบทุก โรงเรียน (คน)	จำนวนอัตรา (คน)				งบประมาณที่ต้อง ใช้เพิ่มเติม (ล้าน บาท) (5) = อัตรา จ้างเหมาบริการต่อ เดือน* x (4) x 5 เดือน
		นักการภารโรงที่มีปัจจุบัน (2)			นักการภาร โรงที่จะจ้าง เพิ่ม (จ้าง เหมา บริการ) (4) = (1)- (2)	
		ลูกจ้างประจำ	พนักงาน ราชการ	จ้างเหมา บริการ		
2567	28,936	14,726**			14,210	9,000x14,210x5 = 639.45
		4,384	112	10,230		

หมายเหตุ : *คณะรัฐมนตรีมีมติ (8 ตุลาคม 2556) อนุมัติให้นักการภารโรงมีรายได้วันละไม่น้อยกว่า 300 บาท (เดือนละ 9,000 บาท)

**ลูกจ้างประจำและพนักงานราชการเป็นการใช้งบประมาณจากงบบุคลากร และลูกจ้างจ้างเหมาบริการเป็นการใช้งบประมาณจากงบรายจ่ายอื่น

3. สำหรับการจ้างเหมาบริการนักการภารโรง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ศธ. (สพฐ.) ได้ประมาณการค่าใช้จ่ายจากความต้องการนักการภารโรงทั้งหมดเพื่อให้มีนักการภารโรงครบทุกโรงเรียน (เสนอในครั้งนี้) สรุปได้ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวนนักการ ภารโรงครบ ทุกโรงเรียน (คน)	จำนวนอัตรา (คน)			งบประมาณที่ใช้ (ล้านบาท) (5) = อัตราจ้างเหมา บริการต่อเดือน* x (4) x 12 เดือน
		นักการภารโรงในแต่ละปี		นักการภารโรงที่ จะจ้างเพิ่ม (จ้าง เหมาบริการ)	
		ลูกจ้างประจำ	พนักงาน ราชการ		
	(1)	(2)	(3)	(4) = (1)-(2)-(3)	
2568	28,756	3,274	112	25,370	9,000x25,370x12 = 2,739.96

หมายเหตุ : *คณะรัฐมนตรีมีมติ (8 ตุลาคม 2556) อนุมัติให้นักการภารโรงมีรายได้วันละไม่น้อยกว่า 300 บาท (เดือนละ 9,000 บาท)

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ครูสามารถทำหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษา

4.2 มีนักการภารโรงดูแลสภาพแวดล้อม ระบบสาธารณูปโภคและทรัพย์สินของทางราชการ รวมถึงสร้างความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียน

4.3 เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ และเกิดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

¹ การจ้างนักการภารโรงในรูปแบบการจ้างเหมาบริการ เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่บัญญัติให้งานบริการหมายความว่า งานจ้างเหมาบริการ และมาตรา 56 (2) (ข) บัญญัติให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ

ให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อน เว้นแต่การจัดซื้อจัดจ้างที่ให้บริการทั่วไปและมีวงเงินจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่ง ไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เช่น กฎกระทรวงกำหนดวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินการจัดซื้อ จัดจ้างที่ไม่ทำข้อตกลง เป็นหนังสือ และวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างในการแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุ พ.ศ. 2560

² สพฐ. แจ้งว่า โรงเรียนที่อยู่ระหว่างรอควรวม/รอยุบเล็ก/ถ่ายโอน จะไม่นำมาคำนวณในครั้งนี้ (ประมาณ 315 โรงเรียน)

³ พนักงานราชการที่ปฏิบัติหน้าที่นักการภารโรง เป็นตำแหน่งที่ได้รับการจัดสรรตามมติคณะรัฐมนตรี (5 ตุลาคม 2547) เรื่อง การช่วยเหลือลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวในระบบราชการ ซึ่งให้ลูกจ้างชั่วคราวประเภทที่ 1 (ซึ่งงบประมาณหมวดค่าตอบแทนบุคลากร) ที่ปฏิบัติงานต่อเนื่องและทำงานในลักษณะประจำเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี ให้ผู้บังคับบัญชาเจ้าสังกัดบรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานราชการ

⁴ ข้อมูลจากการประสาน สพฐ. ซึ่งคาดว่าจะในช่วงปลายหลังจากที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกาศใช้

9. เรื่อง รายงานสรุปผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการแก้ไขปัญหากลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอย อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบรายงานสรุปผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการแก้ไขปัญหากลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอย อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เสนอและแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบต่อไป

สาระสำคัญ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอยในบางประเด็น เช่น ประเด็นเกี่ยวกับสิทธิชุมชนในการจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย สิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอและสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข ยังมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอย จึงมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอรายงานสรุปผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการแก้ไขปัญหากลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอย อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรีของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2566 โดยมีผลสรุปในภาพรวม ดังนี้

ข้อเสนอแนะของ กสม.	สรุปผลการพิจารณา
1. ให้เร่งรัดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว	• กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวคืนกระทรวงวัฒนธรรมไปเนื่องจากได้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรมอยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง
2. ให้พิจารณาจัดตั้งกลไกที่เป็นรูปธรรมเพื่อผลักดันพื้นที่คุ้มครองทางวัฒนธรรม หรือเขตวัฒนธรรมพิเศษตามแนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยงโดยใช้กระบวนการศึกษาวิจัยจากกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอยนำร่อง ให้มีส่วนร่วมออกแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนวิถีชีวิต และ	• สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี ได้แต่งตั้งคณะทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในจังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอยในด้านต่าง ๆ เช่น

วัฒนธรรม การจัดสรรที่ดินทำกิน/ที่อยู่อาศัย การพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	คณะกรรมการด้านส่งเสริมอาชีพพัฒนาที่ดิน พัฒนาแหล่งน้ำ ด้านส่งเสริมสุขภาพ • มีหน่วยงานหลายภาคส่วน เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรน้ำ ได้เข้าไปพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน การเกษตร ระบบน้ำ - ไฟฟ้า ส่งเสริมอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ • หน่วยงานต่าง ๆ ได้ช่วยเหลือกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอยให้สามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ของรัฐได้ เช่น กระทรวงสาธารณสุขให้เข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านการรักษาพยาบาล สิทธิด้านสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน • กระทรวงมหาดไทยได้สำรวจการถือครองที่ดินจัดทำทะเบียนประวัติสถานะบุคคลให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอยและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน • สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้แก้ไขปัญหารูปแบบคณะกรรมการอิสระร่วมกับศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ตรวจสอบข้อเท็จจริงการแก้ไขปัญหามุมชนกะเหรี่ยงบางกลอย เพื่อศึกษา รวบรวม ปัญหาที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูคุณภาพชีวิตรวมถึงการแก้ไขปัญหาที่ดิน • สำนักงานสภาพัฒนาการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมที่มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินและการอยู่อาศัยที่เกี่ยวข้องทางวัฒนธรรมในพื้นที่จิตวิญญาณ
3. ควรบูรณาการการแก้ไขปัญหา โดยอาจใช้กลไกตามข้อ 2. ในการขับเคลื่อน ซึ่งกลไกดังกล่าวต้องประกอบไปด้วยผู้แทนทั้งจากภาครัฐ ผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในพื้นที่ นักวิจัย/นักวิชาการ ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาร่วมกัน	• กระทรวงวัฒนธรรม และ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาในเรื่องที่ดินทำกินในพื้นที่ โดยดำเนินการใน 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ให้มีคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบทั้ง 3 ฝ่าย ประกอบด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงและผู้แทนคณะกรรมการอิสระ (2) ให้มีการสำรวจที่อยู่อาศัยที่ทำกินของประชาชนในพื้นที่บ้านบางกลอยให้แล้วเสร็จ (3) จัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่ (4) การให้ชาวบ้านได้เข้าไปทดลองใช้ประโยชน์ในพื้นที่โดยมีหน่วยงานเข้าไปกำกับดูแล และ (5) ให้มีการประเมินผลการทดลอง รวมทั้งได้มีคณะกรรมการและคณะกรรมการหลายชุดเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบางกลอยมาโดยตลอด

10. เรื่อง รายงานสรุปผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชน

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบรายงานสรุปผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) เสนอและแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบต่อไป

สาระสำคัญ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เห็นว่า ปัญหาการตีความเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินระหว่าง “การมีสิทธิในที่ดิน” กับ “การมีเอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน” อาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งครอบครองที่ดินมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับ จึงมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้เสนอรายงานสรุปผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชน ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2566 ซึ่งมีผลการพิจารณาสรุปในภาพรวมได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะของ กสม.	สรุปผลการพิจารณาในภาพรวม
1. ยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนให้สอดคล้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีจะประกาศกำหนดเขตพื้นที่สงวนหวงห้ามและการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต้องดำเนินการ ดังนี้	
1.1 แจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่ให้ทราบถึงแผนการดำเนินการ 1.2 กำหนดขั้นตอนให้ประชาชนมีส่วนร่วมพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณว่าสมควรจะกำหนดเป็นพื้นที่สงวนหวงห้ามหรือไม่ 1.3 ให้ประชาชนมีส่วนร่วมสำรวจเขต รังวัด และกันเขตพื้นที่ชุมชนออกจากการกำหนดเขตที่ดินควรกันเขตเป็นวงรอบชุมชนรวมพื้นที่ส่วนกลางควรจัดที่ดินให้แก่ชุมชนที่ได้รับการกันเขตแล้วโดยไม่ตีตราว่าเป็นผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ และควรกำหนดให้พื้นที่ชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นเขตคุ้มครองทางวัฒนธรรมด้วย	หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยได้มีแนวทางปฏิบัติงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นในรูปแบบกลไกของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน มีการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับราษฎร และยังให้สิทธิกับประชาชนที่จะขอคัดค้านการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้อีกด้วย
2. จัดที่ดินให้ชุมชนและกระจายอำนาจการจัดการที่ดินตามหลักสิทธิชุมชน ดังนี้	
2.1 กำหนดแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ โดยกำหนดรูปแบบการจัดที่ดินอย่างอื่น ที่บุคคลและชุมชนสามารถใช้สิทธิในการจัดการที่ดินได้ รวมทั้งกระจายอำนาจจัดการแปลงที่ดินที่จัดสรรให้ชุมชนสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนให้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดมีบทบาทในการพิจารณาพื้นที่ โดยงดเว้นการใช้มติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การจัดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและให้ชุมชนที่มีความพร้อมสามารถเสนอพื้นที่ที่จะให้จัดที่ดินทำกินในรูปแบบสิทธิชุมชนได้ด้วย	คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดร่วมกับคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินและคณะอนุกรรมการจัดที่ดินได้จัดให้มีกระบวนการรับฟังความต้องการของประชาชนและให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการภายในชุมชนเองได้ รวมทั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติมีแนวคิดในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการที่ดินไปยังท้องถิ่นและยกระดับให้สหกรณ์ที่มีความพร้อมเป็นผู้ขออนุญาตทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่ได้ ทั้งนี้ การกระจายอำนาจจะต้องทำด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นมาภายหลัง และต้องคำนึงถึงภาระที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงานท้องถิ่นด้วย

2.2 จัดอุปสรรคทางนโยบาย กฎหมายและทางปฏิบัติต่าง ๆ เช่น ทบเวนและเพิกถอนที่สงวนหวงห้ามที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือสิ้นสภาพแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	• การดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ชุมชนสามารถดำเนินการตามกฎหมายและรูปแบบการจัดที่ดินของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ และการจัดที่ดินให้ราษฎรขึ้นอยู่กับความต้องการของราษฎร หลักกฎหมาย และสภาพข้อเท็จจริงของพื้นที่ด้วย ทั้งนี้ ในกรณีที่ราษฎรมีหลักฐานในการครอบครองที่ดินมาก่อน สามารถรวบรวมหลักฐานเพื่อเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐได้ • สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติอยู่ระหว่างการหารือกับสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้เป็นไปอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงกำหนดอัตราการคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของการจัดที่ดินในลักษณะแปลงรวมด้วย
3. แก้ไขความขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดิน	
3.1 พิสูจน์สิทธิในที่ดินสำหรับผู้มีสิทธิในที่ดิน เช่น ปรับปรุงกระบวนการพิสูจน์สิทธิที่ดินรายแปลง ทบเวนและยกเลิกวิธีการพิสูจน์สิทธิในที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 (เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่า) และแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐทับซ้อนกันจาก One Map	• สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) และการพิสูจน์สิทธิในที่ดิน โดยใช้หลักฐานเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ พยานบุคคลและหลักฐานอื่น ๆ เพื่อพิสูจน์ว่าราษฎรได้ครอบครองที่ดินมาก่อนการประกาศเป็นที่ดินของรัฐครั้งแรก นอกจากนี้ สามารถใช้กระบวนการอ่านแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศหรือภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูง เพื่อตรวจหาร่องรอยการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ ซึ่งมีความน่าเชื่อถือตามหลักวิทยาศาสตร์
3.2 เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ โดยชะลอการดำเนินคดีอาญาและการบังคับทางปกครองก่อนที่จะพิสูจน์สิทธิเสร็จสิ้น และเยียวยาบุคคลที่เข้าเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ได้รับการจัดสรรที่ดิน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ โดยชะลอการฟ้องหรือถอนฟ้องและเสนอให้มีกฎหมายนิรโทษกรรมความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้	• ก่อนการบังคับทางปกครองหน่วยงานของรัฐจะออกหนังสือแจ้งให้ผู้ครอบครองพื้นที่โต้แย้งและแสดงสิทธิในที่ดินทุกแปลง หากมีผู้แสดงสิทธิจะชะลอการดำเนินคดีอาญาและการบังคับทางปกครอง ทั้งนี้ ระหว่างการดำเนินคดีต้องมีการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ด้วย • กรณีที่ประชาชนได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐถูกฟ้องร้อง หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้ครอบครองที่ดินส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและสภาพการทำประโยชน์ในพื้นที่ และหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการตรวจสอบจากภาพถ่ายทางอากาศ และความเป็นชุมชนในท้องถิ่นเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนั้น หากศาลพิจารณาแล้วไม่มีความผิดย่อมสามารถเข้าร่วมโครงการเพื่อรับสิทธิในการทำกินในพื้นที่เดิมได้

	• สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติมีแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนจากการดำเนินงานปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐสาระสำคัญเกี่ยวกับการรักษาสิทธิในที่ดินของประชาชนโดยให้หน่วยงานที่ดำเนินการจัดที่ดินบูรณาการกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่กำหนดแนวทางการเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบตามกฎหมาย แนวทางของแต่ละหน่วยงาน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการดำเนินการ One Map และประโยชน์ที่ได้รับ • ปัจจุบัน (ร่าง) พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ราษฎรซึ่งได้รับความเสียหายหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามนโยบายของรัฐ พ.ศ.... อยู่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาให้ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และเสนอให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรมพิจารณาดำเนินการตามกระบวนการต่อไป
3.3 ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดการที่ดินของรัฐและการแก้ไขปัญหาที่ดินยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีที่ล้าสมัย และประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน	• ในทางปฏิบัติหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินของรัฐและการแก้ไขปัญหาที่ดิน ซึ่งเมื่อพิจารณาเห็นควรให้มีการทบทวน/ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับที่ดินที่มีปัญหา หรือเป็นอุปสรรคก็จะดำเนินการทบทวนหรือขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีตามวิธีการปฏิบัติของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของที่ดินต่อไป ซึ่งเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2566 (เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการวางระเบียบที่เป็นเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการปฏิบัติงานหรือการใช้ชีวิตของประชาชน) นอกจากนี้หากการทบทวนหรือยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี หรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว หน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่ต้องประกาศให้ประชาชนทราบทั่วกัน โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อให้ข่าวสารเข้าถึงประชาชนมากที่สุด

11. เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตรองรับสังคมสูงวัย ของคณะกรรมการการพัฒนาระบบสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตรองรับสังคมสูงวัย ของคณะกรรมการการพัฒนาระบบสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ตามที่กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบต่อไป

เรื่องเดิม

1. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้เสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตรองรับสังคมสูงวัย ของคณะกรรมการการพัฒนาระบบสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี

ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา มาเพื่อดำเนินการ โดยคณะกรรมการฯ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาและการจัดระบบการดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยใช้พื้นฐานจากการดูแลแบบประคับประคอง เพื่อเป็นแนวทางในการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของภาครัฐและครัวเรือน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลและการสร้างสุขภาวะในระยะสุดท้ายของชีวิตให้กับผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้ายให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งในมิติของ ระบบบริการสุขภาพมิติด้านสังคมและมิติด้านบริหารจัดการ จึงได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) ข้อเสนอทิศทางการพัฒนา และนโยบาย (2) การพัฒนาระบบการดูแลแบบประคับประคองในโรงพยาบาล (Hospital – Based Palliative Care) (3) การปลดล็อกข้อจำกัดการเข้าถึงยาจำเป็นสำหรับผู้ป่วยระยะสุดท้าย (4) การพัฒนารูปแบบการบริหารด้านการเงินรองรับการดูแลแบบประคับประคอง (5) การพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพและบุคลากรอื่น การพัฒนามาตรฐานงานและการพัฒนาวิชาการที่เกี่ยวข้อง (6) การส่งเสริมองค์กรนอกภาคสุขภาพจัดบริการดูแลแบบประคับประคองระยะสุดท้ายของชีวิตในชุมชน (7) การพัฒนาการสื่อสาร การรับรู้ การเรียนรู้และสร้างความร่วมมือทางสังคม (8) การสานพลังขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตที่เป็นองค์รวมและ (9) การสนับสนุนการพัฒนาอื่น ๆ

2. คณะรัฐมนตรี (15 ตุลาคม 2566) ได้มีมติมอบหมายให้ สธ. เป็นหน่วยงานหลักรับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาพร้อมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกระทรวงแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย แพทย์สภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ข้อเท็จจริง

สธ. ได้พิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ 2 แล้ว โดยมีความเห็นสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา และได้มีความเห็นเพิ่มเติมโดยสรุปได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ	ผลการพิจารณา
1. ข้อเสนอทิศทางการพัฒนาและนโยบาย ควรกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบการดูแลแบบประคับประคองและการแสดงเจตนาไม่รับการรักษาพยาบาล ในระยะสุดท้ายของชีวิต เพื่อการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตสำหรับประเทศไทยและจัดทำนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิต รวมทั้งแผนมาตรการและแนวทางการพัฒนาครอบคลุมทุกมิติให้ชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อให้หน่วยงานและองค์กรภาคีทุกภาคส่วนใช้เป็นเครื่องมือพัฒนางานสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตร่วมกัน	- เห็นด้วยกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบการดูแลแบบประคับประคองและการแสดงเจตนาไม่รับการรักษาพยาบาลในระยะสุดท้ายของชีวิต โดยใช้การพัฒนาระบบการดูแลแบบประคับประคองในโรงพยาบาล (Hospital - Based) เป็นฐานการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดระบบการดูแลแบบประคับประคองในชุมชน (Community Based) และการจัดทำนโยบายระดับชาติที่ส่งเสริมให้หน่วยงาน องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรทางศาสนา และอื่น ๆ รวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นพัฒนาระบบการดูแลแบบประคับประคองได้เองโดยสร้างความเชื่อมโยง การส่งต่อ การส่งเสริมการพัฒนา มาตรฐาน การพัฒนาบุคลากรและอื่น ๆ ในรูปของเครือข่ายสหสาขา เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ทั้งมิติด้านการแพทย์ ด้านจิตใจ จิตวิญญาณ และสังคม

	อย่างเป็นองค์รวม สธ. ตระหนักถึงความสำคัญ และมีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องแต่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงและเป็นมาตรฐานเดียวกันการมีนโยบายและการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนจะทำให้หน่วยงาน องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรทางศาสนา และอื่น ๆ รวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นมีแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องและสอดคล้องกับเป้าหมายได้ครอบคลุมทุกมิติ
2. การพัฒนาระบบการดูแลแบบประคับประคองในโรงพยาบาล (Hospital - Based Palliative Care) ควรสนับสนุนการนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ ในการจัดให้มีระบบการดูแลแบบประคับประคองในโรงพยาบาลทุกสังกัด ให้มีการจัดตั้งหน่วยบริการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care Unit) มีทีมดูแลแบบสหวิชาชีพ และควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบริการสุขภาพปฐมภูมิเพื่อให้บริการการแพทย์และสาธารณสุขในชุมชนอย่างเป็นองค์รวม	- เห็นด้วยกับการพัฒนาระบบการดูแลแบบประคับประคองในโรงพยาบาล (Hospital-Based Palliative Care) ซึ่ง สธ. มีนโยบายสถานชีวาภิบาลรองรับผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงติดบ้านติดเตียง ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแบบประคับประคอง เป็นการดูแลต่อเนื่องตั้งแต่ระยะแรกจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต รวมถึงการดูแลผู้ป่วยแบบ Hospital at Home/Home Ward ด้วยการดูแลอย่างเป็นระบบ ดูแลผู้สูงอายุให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครอบคลุม 4 มิติ (กาย จิตใจอารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ) คัดกรองผู้ใช้บริการให้มีความปลอดภัย เข้าถึงยาและเวชภัณฑ์ที่มีความจำเป็นในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายของชีวิตอย่างเพียงพอ อีกทั้งมี caregiver care manager ทีมสหวิชาชีพ จิตอาสาในการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย
3. ปลดล็อกข้อจำกัดการเข้าถึงยาจำเป็นสำหรับผู้ป่วยระยะสุดท้าย ควรพัฒนากฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาแก้ปวดกลุ่ม Opioids เพื่อให้ผู้ป่วยระยะสุดท้ายเข้าถึงยาจำเป็น ยืดหยุ่นให้มีการยืมยาเหล่านี้นระหว่างโรงพยาบาลและสถานพยาบาลระดับต่าง ๆ โดยนำระบบและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการยาเหล่านี้อย่างเป็นระบบ รวมทั้ง สร้างทัศนคติที่ถูกต้องต่อการใช้ยากลุ่ม Opioids ของทั้งบุคลากรด้านสุขภาพและประชาชน	- เห็นด้วยกับการปลดล็อกข้อจำกัดการเข้าถึงยาจำเป็นสำหรับผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำกฎกระทรวง เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 โดยได้มีกระบวนการรับฟังความเห็นผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลแบบประคับประคองเพื่อแก้ไขประเด็นปัญหาจากกฎกระทรวงเดิม ซึ่งจะช่วยให้ระบบบริหารจัดการยามีความคล่องตัวมากขึ้น รวมทั้งสร้างระบบการบริหารจัดการยาโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการควบคุมยากลุ่ม Opioids
4. การพัฒนารูปแบบการบริหารด้านการเงินรองรับการดูแลแบบประคับประคอง ควรศึกษาวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการบริหารด้านการเงินและชุดสิทธิประโยชน์ให้ผู้ที่อยู่ในระบบหลักประกันต่าง ๆ ได้เข้าถึงการดูแลแบบประคับประคองในโรงพยาบาล รวมทั้งการเข้ารับบริการในชุมชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการ	- เห็นด้วยกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านการเงิน การพัฒนาระบบหลักประกันต่าง ๆ เพื่อการเข้าถึงการดูแลแบบประคับประคองซึ่งในปัจจุบันระบบสวัสดิการ 3 กองทุน (สิทธิราชการ (สิทธิประกันสังคม สิทธิ หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า) ยังมีความเหลื่อม

บริการดูแลแบบประคับประคองที่ใกล้บ้านใกล้ใจในราคาที่ประหยัดกว่าการรับบริการในโรงพยาบาล	ลำทางสิทธิการรักษาพยาบาลเนื่องจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของทางราชการและสิทธิประกันสังคมไม่มีสิทธิประโยชน์การดูแลแบบประคับประคองนอกโรงพยาบาล จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาและจัดระบบการดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้ายขึ้น โดยใช้พื้นฐานการดูแลแบบประคับประคอง เพื่อเป็นแนวทางในการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของภาครัฐและของครัวเรือน
5. การพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพและบุคลากรอื่น การพัฒนามาตรฐานงานและการพัฒนาวิชาการที่เกี่ยวข้อง ควรพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสุขภาพทุกสาขาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลแบบประคับประคองในเรื่องการวางแผนการดูแลล่วงหน้าและการแสดงเจตนาในวาระสุดท้ายของชีวิต ผลักดันให้สถานศึกษาด้านสุขภาพทุกระดับจัดให้มีการเรียนการสอนในเรื่องการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตทั้งก่อนและหลังการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการดูแลแบบประคับประคอง การดำเนินการตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 รวมถึงการวิจัยและพัฒนาระบบบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- เห็นด้วยกับการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพทุกสาขาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลแบบประคับประคองให้มีความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้องในเรื่องการจัดระบบบริการการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) และการทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุข (Living Will) ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 รวมถึงการพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในการทำงานและการสร้างเสริมขวัญกำลังใจที่เหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรที่ไม่ใช่บุคลากรด้านสุขภาพ ที่ทำงานเกี่ยวกับการดูแลแบบประคับประคอง ในสถานรับดูแลต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ผู้ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ผู้อภิบาลผู้สูงอายุ ผู้ให้คำแนะนำปรึกษา อาสาสมัคร เพื่อให้ระบบการดูแลแบบประคับประคอง มีบุคลากรที่มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถ และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
6. การส่งเสริมองค์กรนอกภาคสุขภาพจัดบริการดูแลแบบประคับประคองระยะสุดท้ายของชีวิตในชุมชน ภาครัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรทางศาสนา และองค์กรอื่น ๆ เข้ามาร่วมจัดบริการดูแลแบบประคับประคองในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม	- เห็นด้วยกับการส่งเสริมองค์กรนอกภาคสุขภาพจัดบริการดูแลแบบประคับประคองระยะสุดท้ายของชีวิตในชุมชนโดยหนึ่งในนโยบายด้านการสร้างคุณภาพชีวิต ซึ่งคณะรัฐมนตรี โดยนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อรัฐสภา คือ การสร้างและพัฒนาระบบสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินและโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยได้กำหนดให้มีสถานชีวาภิบาลประจำท้องถิ่นเพื่อดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ซึ่งไม่ว่าจะเป็นกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรพระพุทธศาสนา ภาคประชาสังคม องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรสามารถเข้ามาร่วมบริการดูแลแบบประคับประคองในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม โดยมาตรฐานด้านสถานที่

	ความปลอดภัย การบริการ และบุคลากร เป็นไปตามหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล
7. การพัฒนาการสื่อสาร การรับรู้ การเรียนรู้ และสร้างความร่วมมือทางสังคม ควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ และการเรียนรู้ร่วมกันในสังคมและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือและยุทธศาสตร์การสื่อสารสมัยใหม่ นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยสร้างการสื่อสารทางสังคมอย่างหลากหลายและให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	- เห็นด้วยกับส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการเรียนรู้ร่วมกันในสังคมเนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่อง สิทธิการตายตามธรรมชาติ สิทธิการตายดี และการทำหนังสือแสดงเจตนาฯ เพื่อเข้าถึงสิทธิการตายดี สิทธิการตายดีตามเจตนารมณ์มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 รวมทั้งขาดความมั่นใจในการได้รับการปฏิบัติ ตามที่ได้แสดงเจตนาฯ ไว้ ประกอบกับวัฒนธรรมและความเชื่อ รวมทั้งสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อทัศนคติและแนวทางปฏิบัติของประชาชน การพัฒนาเครื่องมือและยุทธศาสตร์เพื่อการสื่อสารสมัยใหม่จะเข้ามาช่วยสร้างการสื่อสาร ทางสังคมได้หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการรับรู้ เรียนรู้ เกิดความร่วมมือ ทางสังคม ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
8. สานพลังขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตที่เป็นองค์รวม ควรประสานงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดบริการดูแลแบบประคับประคองการ ดำเนินการตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 การสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตด้วย (Model Development)	- เห็นด้วยกับการสานพลังขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตที่เป็นองค์รวม โดยส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดบริการดูแลแบบประคับประคองพัฒนาสิทธิด้านสุขภาพ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติ สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ควบคู่ไปกับการพัฒนาการดูแล แบบประคับประคองในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสนับสนุนกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในสังคม พัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามหลัก สิทธิมนุษยชน หลักความเสมอภาค หลักความยั่งยืน และหลักภูมิคุ้มกันต่อวิกฤต ด้วยการพัฒนาที่ไม่ทิ้ง ใครไว้ข้างหลัง (Leaving no one behind)
9. การสนับสนุนการพัฒนาอื่น ๆ ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการดูแลเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตไว้ในงานด้านกิจการ ผู้สูงอายุและการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์แผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนการพัฒนา ระบบการดูแลเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะระยะสุดท้ายของชีวิตทั้งการกำหนดนโยบายของหน่วยงานการเพิ่มสิทธิและจัดสวัสดิการที่สนับสนุนการดูแลบุคคลในครอบครัวที่อยู่ในภาวะระยะสุดท้ายของชีวิต รวมทั้งสนับสนุนให้

	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการดูแลแบบประคับประคองทั้งจากสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สิทธิประกันสังคม และสิทธิข้าราชการ รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เพื่อเป็นทางเลือกและเสริมสิทธิการเข้าถึงการดูแลแบบประคับประคอง
--	--

12. เรื่อง รายงานผลการดำเนินโครงการจิตอาสาพระราชทาน

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานผลการดำเนินโครงการจิตอาสาพระราชทานของส่วนราชการ ประจำปีเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2566 ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ

สาระสำคัญของเรื่อง

1. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) รายงานว่า ได้รวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานโครงการจิตอาสาพระราชทานโดยมีส่วนราชการรายงานผลการดำเนินการที่สำคัญประจำปีเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2566 สาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1.1 กระทรวงมหาดไทย (มท.) ได้รายงานผลการลงทะเบียนเป็นจิตอาสาพระราชทาน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566) โดยมีประชาชนที่ลงทะเบียนเป็นจิตอาสาพระราชทานแล้ว 7,127,535 คน จำแนกตามพื้นที่ (ภูมิลำเนา) เป็นกรุงเทพมหานคร 465,852 คน และส่วนภูมิภาค 6,661,683 คน โดยแบ่งออกเป็น เพศชาย 3,213,656 คน เพศหญิง 3,913,879 คน

1.2 การจัดกิจกรรมจิตอาสาของส่วนราชการต่าง ๆ (15 หน่วยงาน) มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งสิ้น 3,037,498 คน ประกอบด้วย จิตอาสาพัฒนา จิตอาสาภัยพิบัติ จิตอาสาเฉพาะกิจ และวิทยาการจิตอาสา 904 สรุปได้ ดังนี้

การดำเนินการ/กิจกรรม	ส่วนราชการ	จำนวน (ครั้ง)
(1) จิตอาสาพัฒนา เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ และทำความสะอาดศาสนสถาน โรงเรียน ชุมชน สถานที่สาธารณะ การให้ความรู้เรื่องโรค ไข้เลือดออก การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน การบริจาคโลหิต และหน่วยบริการทางการแพทย์เคลื่อนที่ การมอบทุนการศึกษา สิ่งของให้แก่ผู้ยากไร้ ผู้ป่วยติดเตียง การปลูกต้นไม้และพัฒนาแหล่งน้ำ (ตรวจคุณภาพน้ำ) การปล่อยพันธุ์ปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติ การตรวจเยี่ยมชุมชน	กระทรวงกลาโหม (กท.) กระทรวงการคลัง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กระทรวงพาณิชย์ มท. กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) กระทรวงยุติธรรม (ยธ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตช.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และกรมประชาสัมพันธ์ (กปส.)	24,520
(2) จิตอาสาภัยพิบัติ เช่น การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบอุทกภัย วาตภัยและภัยแล้ง (มอบถุงยังชีพ บริจาคสิ่งของ น้ำดื่ม โรงครัว	กท. พม. ทส. มท. วธ. ศธ. และ ตช.	357

ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ และทำความสะอาดพื้นที่) และการทำแนวป้องกันไฟฟ้า การอบรมการป้องกัน ระวังอัคคีภัยและภัยพิบัติต่าง ๆ		
(3) จิตอาสาเฉพาะกิจ เช่น การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่เข้าร่วมรับเสด็จพระบรมวงศานุวงศ์ การจัดเตรียมสถานที่และร่วมพิธีเนื่องในวันสำคัญ การทำกิจกรรมถวายเป็นพระราชกุศล	กท. กระทรวงการต่างประเทศ กก. พม. ทส. มท. ยธ. วธ. ศธ. สธ. ตช. และ กปส.	219
(4) วิทยาการจิตอาสา 904 โดยเป็นการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และกิจกรรมจิตอาสา สถาบันพระมหากษัตริย์กับประเทศไทย โครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริและพระราชกรณียกิจ	กท. พม. ทส. ยธ. วธ. ศธ. สธ. ตช. และ กปส.	33
รวม		25,129

1.3 การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการในการกิจของศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน (ศอญ. จอส. พระราชทาน) เช่น

(1) โครงการที่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานให้นายกรัฐมนตรีรับทราบแล้ว ได้แก่ โครงการที่ได้รับเงินพระราชทานบริจาคช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติภาคใต้

(2) เข้าร่วมประชุมติดตามงานประจำสัปดาห์ร่วมกับ ศอญ.จอส. พระราชทาน พร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม 13 ครั้ง ประกอบด้วย 1) รับทราบสถานการณ์ในภาพรวม เช่น สภาพอากาศ สาธารณภัยที่สำคัญ ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำ ระดับน้ำแม่น้ำโขง สถานการณ์ฝุ่นละออง PM 2.5 การเตรียมความพร้อม และการช่วยเหลือประชาชนที่เกิดเหตุอุทกภัย การให้ความช่วยเหลือภาวะภัยแล้ง การดำเนินงานโครงการที่สำคัญ และกิจกรรมจิตอาสาพระราชทาน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ภารกิจจิตอาสาผ่านช่องทางต่าง ๆ และ 2) รายงานผลการดำเนินการกิจกรรมจิตอาสาของหน่วยงานภาครัฐ เช่น การลงพื้นที่การจัดกิจกรรม การสนับสนุนส่งเสริมการรณรงค์เรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติด และการประสานขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมงานจิตอาสาผ่านสื่อโซเชียลมีเดียในรูปแบบ Tik Tok

(3) ลงพื้นที่ติดตามความต่อเนื่องของโครงการจิตอาสาพระราชทาน ได้แก่ 1) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร โดยมีข้อเสนอแนะการจัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัย และควบคุมพื้นที่สวนสาธารณะ การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาบึงสีไฟอย่างเป็นระบบตามวัตถุประสงค์ของบึงสีไฟเพื่อการแก้ปัญหาภัยแล้ง และการบูรณาการร่วมกับภาคเอกชนในการดูแลห้องน้ำและแสงสว่าง 2) โครงการพัฒนาและฟื้นฟูบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีข้อเสนอแนะการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาบึงบอระเพ็ดอย่างเป็นระบบ การใช้ประโยชน์คลองธรรมชาติและคลองขุด ปลูกต้นไม้ยืนต้น การเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามแนวคลองและการอนุรักษ์ระบบนิเวศ สัตว์ปีกสัตว์น้ำ และพันธุ์ไม้น้ำหายาก และ 3) โครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาลองแม่ข่าย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการระบายน้ำ และการเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาอุทกภัย รวมทั้งการบูรณาการร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ

(4) จัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสุขของประชาชน เช่น กิจกรรมบรรยายให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานและมอบสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่กลุ่มเปราะบาง คนพิการ ผู้สูงอายุเด็กและเยาวชน ณ สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2566 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 507 คน กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ พัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ ณ วัดโตนด จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2566 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 150 คน ทั้งนี้ สปน. จะได้ประสานการดำเนินการในการจัดกิจกรรมจิตอาสาของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดความรู้สึกสามัคคี เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ชุมชน สังคม และประเทศชาติโดยรวมอย่างต่อเนื่องต่อไป

13. เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี 2566

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี 2566 ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ

สาระสำคัญ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้เสนอรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี 2566 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ความเคลื่อนไหวทางสังคมไตรมาสสาม ปี 2566

1. ด้านแรงงาน

สถานการณ์แรงงานขยายตัวจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการเพิ่มขึ้นของการจ้างงานทั้งในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

ประเด็น	สรุปสถานการณ์
การจ้างงาน	ภาพรวมการจ้างงานขยายตัวต่อเนื่อง โดยมีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้น 40.1 ล้านคน ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 1.3 ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของ การจ้างงานทั้งในภาคเกษตรกรรม (ร้อยละ 2.0) และนอกภาคเกษตรกรรม (ร้อยละ 1.0) ทั้งนี้ สาขาโรงแรม/ภัตตาคาร ขยายตัวถึงร้อยละ 8.3
ชั่วโมงการทำงาน	ในภาพรวมชั่วโมงการทำงานลดลงเล็กน้อย ขณะที่ผู้ทำงานต่ำระดับ ¹ ยังคงมีชั่วโมงการทำงานลดลงต่อเนื่องที่ร้อยละ 28.8 โดยชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยในภาพรวมและภาคเอกชน อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันกับช่วงเดียวกันของปีก่อนประมาณ 42.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ลดลง ร้อยละ 0.2) และ 46.1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ลดลงร้อยละ 1.3) ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนผู้ ทำงานล่วงเวลา ² ที่ลดลงร้อยละ 2.0 และผู้เสมือนว่างงาน ³ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.9 (เพิ่มขึ้น จากผู้เสมือนว่างงานที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม)
ค่าจ้างแรงงาน	ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยค่าจ้างเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ที่ 15,448 บาท/คน/เดือน ขณะที่ ค่าจ้างเฉลี่ยของภาคเอกชนอยู่ที่ 14,141 บาท/คน/เดือน (ขยายตัวร้อยละ 1.5 และ 2.8 ตามลำดับ) ทั้งนี้ ค่าจ้างที่แท้จริงในภาพรวมและภาคเอกชน ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.0 และ 10.3 ตามลำดับ
อัตราการว่างงาน	ปรับตัวดีขึ้น โดยมีผู้ว่างงานจำนวน 4.01 แสนคน คิดเป็นอัตราการว่างงาน ร้อยละ 0.99 ซึ่งลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 1.23 (ผู้ว่างงานลดลงจากผู้ที่เคยทำงาน และไม่เคยทำงานมาก่อน) และมีผู้ว่างงานระยะยาวลดลงอย่างต่อเนื่องกว่าร้อยละ 32.8
ประเด็นที่ควรให้ ความสำคัญและ ต้องติดตาม	เช่น การยกระดับผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรกรรมและเฝ้าระวังผลกระทบของการส่งออก ที่ หดตัวต่อเนื่องจากการจ้างงานในสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระดับราคาสินค้าที่อาจปรับ เพิ่มขึ้นก่อนที่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำจะปรับเพิ่มขึ้นจริง เป็นต้น

1.2 ด้านหนี้สินครัวเรือน

ไตรมาสสองของปี 2566 หนี้สินครัวเรือน มีมูลค่า 16.07 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ

3.6 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนโดยมีสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) อยู่ที่ร้อยละ 90.7 ซึ่งเป็นอัตรากว่าเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา (ส่วนใหญ่เป็นหนี้เพื่อซื้อ อสังหาริมทรัพย์และหนี้เพื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล)

ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ เช่น ความเสี่ยงต่อการติดกักตัวของเกษตรกรไทยจาก มาตรการพักหนี้ และการเร่งดำเนินมาตรการปรับโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

3. ด้านสุขภาพและการเจ็บป่วย

จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ 99.9

(เพิ่มขึ้นจาก 200,626 คน เป็น 401,003 คนหรือเพิ่มขึ้น 200,377 คน) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้ป่วย ด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ นอกจากนี้ ในส่วนของสถานการณ์ด้านสุขภาพจิตของคนไทยพบว่า ผู้มีปัญหาความเครียดเสี่ยง ซึมเศร้า เสียชีวิตด้วย และมีความรุนแรงมีสัดส่วนร้อยละ 21.48 จากผู้เข้ารับการรักษา 1.9 แสนคน ลดลงจาก ช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 27.92 โดยมีจำนวนผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าสูงสุด

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อฝีดาษวานรจากโรค ไข้หวัดใหญ่ เด็กและเยาวชนไทยมีความเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมากขึ้น

4. ด้านการบริโภคเครื่องดีมแอลกอฮอล์และบุหรี่

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 4.7 และการบริโภคบุหรี่ยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาเพิ่มขึ้น ทำให้การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย้ายตัวตามไปด้วย

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ เช่น การให้ความสำคัญกับการรณรงค์ลดละเลิกสุราให้เข้าถึงคนทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง และยังคงต้องติดตามเฝ้าระวังบุหรี่ปัฟฟารูปลักษณะใหม่ที่ดึงดูดเยาวชนให้เข้าถึงมากยิ่งขึ้น

5. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คดีอาญาโดยรวมลดลงร้อยละ 13.7 จากการลดลงของคดียาเสพติดที่ร้อยละ 20.5 แต่ ยังคงมีสัดส่วนสูงกว่าคดีอาญาประเภทอื่น โดยมีสัดส่วนร้อยละ 76.9 ของคดีอาญาทั้งหมด (คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.2 และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.7)

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ เช่น การเฝ้าระวังกลุ่มเด็กและเยาวชนเล่นพนันออนไลน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และการหามาตรการป้องกันการค้าอาชญากรรมโดยใช้อาวุธปืน

6. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 โดยได้รับการร้องเรียนด้านการขายตรงและตลาดแบบตรง⁴มากที่สุด ขณะที่การรับเรื่องร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 40.8

ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง เช่น ภัยทางการเงินจากการถูกหลอกลวงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินเชื่อผ่านช่องทางออนไลน์ ปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการคิดค่าไฟและค่าน้ำประปาของหอพัก ห้องเช่า และอะพาร์ตเมนต์

2. สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

สถานการณ์	รายละเอียด
บริการซื้อก่อนจ่ายทีหลัง (Buy Now Pay Later : BNPL)	เป็นบริการให้สินเชื่อหรือการผ่อนชำระสินค้าที่เข้าถึงง่าย และปราศจากดอกเบี้ยหากชำระเงินตามเงื่อนไข เป็นความนิยมในการเข้าถึงสินเชื่อยุคใหม่ซึ่งมีทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ โดยในปี 2565 มีผู้ใช้ทั่วโลกกว่า 360 ล้านคน ซึ่งคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 900 ล้านคน ในปี 2570 อย่างไรก็ตามแม้จะเป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงสินเชื่อในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยแต่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงจากพฤติกรรมการใช้จ่ายเกินตัวของผู้บริโภคและก่อให้เกิดหนี้เสียตามมา
เศรษฐกิจรูปแบบใหม่ในยุคอยู่คนเดียว (Solo Economy)	การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างครัวเรือนที่มีคนอาศัยอยู่คนเดียวมากขึ้นทำให้ Solo Economy เติบโตอย่างมากทั่วโลก ซึ่งส่งผลให้ธุรกิจในประเทศต่าง ๆ (เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง การท่องเที่ยว และการสื่อสาร) เริ่มปรับตัวเนื่องจากพฤติกรรมใช้จ่ายของคนกลุ่มนี้มีมูลค่าสูงกว่าคนกลุ่มอื่น ดังนั้น จึงเป็นโอกาสในการปรับตัวของภาคธุรกิจในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อนำมาตอบสนองต่อพฤติกรรมและความต้องการของคนกลุ่มนี้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม หากไทยจะยกระดับ Solo Economy ให้สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องคำนึงถึงปัญหาและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการอยู่คนเดียวของครัวเรือนไทย (เช่น โรคซึมเศร้า รายได้ไม่พอจ่าย) ควบคู่ไปด้วย
ตราสารหนี้สีเขียว (Green bond)	เป็นเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญในการระดมทุนเพื่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจใช้ประโยชน์จากตราสารหนี้สีเขียวจำเป็นต้องกำหนดนิยามกิจกรรมทางเศรษฐกิจสีเขียวให้มีความชัดเจนเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงเงินทุนเพื่อแก้ปัญหาและสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น โดยตัวอย่างโครงการที่เกี่ยวข้องกับตราสารหนี้สีเขียว เช่น (1) พลังงานหมุนเวียน (2) การป้องกันและควบคุมมลพิษ และ (3) การจัดการน้ำและน้ำเสียอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการขยายตัวของตราสารหนี้สีเขียวพบว่า ในปี 2565 ทั่วโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากการออกตราสารหนี้สีเขียวคิดเป็นมูลค่าสูงถึง 4.87 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับประเทศไทยมีมูลค่าการออกตราสารหนี้สีเขียวขยายตัวมากขึ้น จาก

	51,000 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 85,643 ล้านบาท ในปี 2565 อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าตราสารหนี้สีเขียวจะมีการขยายตัวขึ้นมากแต่ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญหลายประการ เช่น (1) ตลาดยังมีขนาดเล็กและผู้ออกตราสารหนี้สีเขียวส่วนใหญ่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ (2) มีเงื่อนไขและขั้นตอนที่มากกว่าการออกตราสารหนี้ทั่วไปและ (3) การขาดความชัดเจนในการกำหนดสาขาของธุรกิจสีเขียว
--	---

1.3 **งบประมาณด้านสังคม (Social Budgeting)** ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อช่วยให้เห็นถึงกระแสการเงินของงบประมาณที่ใช้ในการจัดสวัสดิการสังคม และเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสนับสนุนการจัดสรรและใช้งบประมาณของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย สศช. ได้มีการจัดทำข้อมูลงบประมาณด้านสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลที่ชี้ให้เห็นถึงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินในการดำเนินการโครงการเพื่อสร้างระบบความคุ้มครองทางสังคมและดำเนินนโยบาย โดยผลการจัดทำ Social Budgeting จากโครงการ/มาตรการทางสังคมที่สำคัญจำนวนทั้งสิ้น 21 โครงการ ครอบคลุมงบประมาณกว่าร้อยละ 93.4 ของรายจ่ายด้านสังคมทั้งหมด พบว่ารายจ่ายของงบประมาณด้านสังคม ในปี 2564 มีมูลค่ากว่า 1.16 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 7.15 ของ GDP โดยส่วนใหญ่เป็นการให้เงินช่วยเหลือและเงินทดแทนรายได้ที่ส่งตรงไปให้แก่ผู้รับประโยชน์ และด้านที่มีการช่วยเหลือมากที่สุด คือ ด้านการเกษียณอายุ/เสียชีวิต ขณะที่รายรับของงบประมาณด้านสังคมส่วนใหญ่มาจากงบประมาณและเงินสมทบจากภาครัฐ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.2

ทั้งนี้ มีข้อค้นพบซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เช่น (1) **ภาครัฐต้องใช้จ่ายในโครงการด้านสังคมเพิ่มขึ้น ขณะที่การจัดเก็บรายได้ยังทำได้ไม่เต็มศักยภาพ** ซึ่งจะส่งผลให้ช่องว่างทางการคลังมีแนวโน้มแคบลง และหากไม่มีการเพิ่มรายได้หรืออัตราเงินสมทบจากแหล่งอื่น อาจทำให้รัฐต้องกู้ยืมเพื่อนำมาใช้จ่าย และเกิดหนี้สาธารณะมากขึ้นในอนาคต และ (2) **รายจ่ายของโครงการด้านสังคมเป็นต้นทุนนอกเหนือจากด้านการเกษียณอายุและเสียชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** โดยปี 2555 มีมูลค่า 0.6 หมื่นล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 63.5 หมื่นล้านบาท ในปี 2561 จากการเริ่มต้นของโครงการบัตรสวัสดิการรัฐ และปรับตัวสูงขึ้นเป็น 1.33 แสนล้านบาทในปี 2564 แสดงให้เห็นว่าการให้ความช่วยเหลือทางสังคมในลักษณะนี้มีบทบาทมากขึ้นโดยเป็นการให้ความช่วยเหลือมากกว่าการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจไม่สามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนรายได้น้อยอย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อรักษาระดับของช่องว่างทางการคลังไม่ให้ตึงตัวมากเกินไป ซึ่งจะส่งผลต่อความยั่งยืนของสวัสดิการทางสังคม ภาครัฐจึงควรตระหนักถึงประเด็นต่าง ๆ เช่น (1) **เน้นการดำเนินนโยบายในรูปแบบร่วมจ่ายมากขึ้น** โดยการออกแบบนโยบายจะต้องคำนึงถึงภาระทางการคลัง และความสามารถในการยกระดับสังคมให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว ซึ่งจะส่งผลดีต่อช่องว่างและความยั่งยืนทางการคลัง (2) **ปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้ได้มากขึ้น** ซึ่งจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการจัดสวัสดิการและการพัฒนาประเทศ และ (3) **จัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของสวัสดิการต่าง ๆ** ที่รวบรวมข้อมูลทั้งงบประมาณที่ใช้และผู้ได้รับประโยชน์ ซึ่งจะช่วยให้ภาครัฐสามารถออกแบบมาตรการได้อย่างตรงจุดและทันทั่วถึงลดการตกหล่นของกลุ่มเป้าหมายและการรั่วไหลไปสู่ผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงลดความซับซ้อนของสิทธิ ทั้งนี้ การจัดทำ Social Budgeting ของ สศช.เป็นการศึกษางบประมาณในการจัดสวัสดิการทางสังคมในเบื้องต้น ซึ่งในระยะถัดไปจะดำเนินการศึกษาโครงการทางสังคมได้ครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการออกแบบนโยบายทางสังคมในอนาคต อีกทั้งยังสามารถต่อยอดไปสู่การจัดทำงบประมาณนโยบายด้านอื่น ๆ ต่อไป

¹ผู้ทำงานต่ำระดับ คือ ผู้ที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการงานเพิ่ม (นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

²ผู้ทำงานล่วงเวลา คือ ผู้มีงานทำที่ทำงานมากกว่า 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

³ผู้เสมือนว่างงาน คือ ผู้ที่ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน 0-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และผู้ที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม 0-24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

⁴ตลาดแบบตรง หมายถึง การทำตลาดสินค้าหรือบริการในลักษณะของการสื่อสารข้อมูลของผู้ประกอบการธุรกิจในการเสนอขายสินค้าหรือบริการ โดยตรงต่อผู้บริโภค ซึ่งมีระยะห่างโดยระยะทาง ตัวอย่างธุรกิจตลาดแบบตรงเช่น Lazada Shopee เป็นต้น

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานสถานการณ์การส่งออกของไทย ประจำเดือนมกราคม 2567 ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. สรุปสถานการณ์การส่งออกของไทย ประจำเดือนมกราคม 2567

การส่งออกของไทยในเดือนมกราคม 2567 มีมูลค่า 22,649.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (384,580 ล้านบาท) ขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 6 ร้อยละ 10.0 หากหักสินค้าเกี่ยวเนื่องกับน้ำมัน ทองคำและยุทธปัจจัย ขยายตัวร้อยละ 9.2 การส่งออกของไทยยังคงขยายตัวต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลาย ๆ ประเทศในเอเชีย ตามทิศทางการค้าโลกที่เริ่มฟื้นตัวจากภาวะเงินเฟ้อ รวมทั้งปัจจัยมูลค่าฐานการส่งออกต่ำในช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า และมีแรงหนุนจากการส่งออกคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบตามการฟื้นตัวของวัฏจักรสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่ยังคงขยายตัวสูง อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องติดตามปัญหาด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่อาจจะเป็นอุปสรรคทางการค้าในระยะต่อไป

มูลค่าการค้ารวม

มูลค่าการค้าในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐ เดือนมกราคม 2567 มีมูลค่าการค้ารวม 48,057.7 ล้านดอลลาร์

เหรียญสหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 6.0 เทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยการส่งออก มีมูลค่า 22,649.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 10.0 การนำเข้า มีมูลค่า 25,407.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 2.6 ดุลการค้า ขาดดุล 2,757.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการค้าในรูปเงินบาท เดือนมกราคม 2567 มีมูลค่าการค้ารวม 1,675,267, ล้านบาท

ขยายตัวร้อยละ 6.1 เทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยการส่งออก มีมูลค่า 784,580 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 10.2 การนำเข้า มีมูลค่า 890,687 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.8 ดุลการค้า ขาดดุล 106,107 ล้านบาท การส่งออก

สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

ขยายตัวร้อยละ 9.2 โดยสินค้าเกษตร

ขยายตัวร้อยละ 14.0 และสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร ขยายตัวร้อยละ 3.8 ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่ขยายตัว ได้แก่ ข้าว ขยายตัวร้อยละ 45.9 (ขยายตัวในตลาดอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สหรัฐฯ อิรัก และเยเมน) ไก่สด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป ขยายตัวร้อยละ 5.0 (ขยายตัวในตลาดญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ มาเลเซีย และสิงคโปร์) ยางพารา ขยายตัวร้อยละ 5.5 (ขยายตัวในตลาดญี่ปุ่น มาเลเซีย สหรัฐฯ ตุรกี และเวียดนาม) ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง ขยายตัวร้อยละ 30.1 (ขยายตัวในตลาดจีน มาเลเซีย สหรัฐฯ เกาหลีใต้ และเวียดนาม) อาหารทะเลกระป๋อง และแปรรูป ขยายตัวร้อยละ 5.2 (ขยายตัวในตลาดญี่ปุ่น ลิเบีย แคนาดา สหรัฐฯ ออสเตรเลีย และอียิปต์) อาหารสัตว์เลี้ยง ขยายตัวร้อยละ 9.1 (ขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ ญี่ปุ่น อิตาลี ฟิลิปปินส์ และอินเดีย) เครื่องดื่ม ขยายตัวร้อยละ 18.6 (ขยายตัวในตลาดเมียนมา เวียดนาม ลาว มาเลเซียและจีน) ผลไม้กระป๋องและแปรรูป ขยายตัวร้อยละ 23.3 (ขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และเนเธอร์แลนด์) สิ่งปรุงรสอาหาร ขยายตัวร้อยละ 23.3 (ขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และเนเธอร์แลนด์) ผักกระป๋องและผักแปรรูป ขยายตัวร้อยละ 33.1 (ขยายตัวในตลาดญี่ปุ่น สหรัฐฯ เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย และอินโดนีเซีย) ผักสด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง ขยายตัวร้อยละ 15.3 (ขยายตัวในตลาดมาเลเซีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน กัมพูชา และเมียนมา) ขณะที่สินค้าสำคัญที่หดตัว อาทิ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง หดตัวร้อยละ 27.0 (หดตัวในตลาดจีน สหรัฐฯ เกาหลีใต้ สิงคโปร์ และเนเธอร์แลนด์) น้ำตาลทราย หดตัวร้อยละ 16.2 (หดตัวในตลาดอินโดนีเซีย ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย และปาปัวนิวกินี) ไขมันและน้ำมันจากพืชและสัตว์ หดตัวร้อยละ 58.8 (หดตัวในตลาดมาเลเซีย กัมพูชา เวียดนาม อินโดนีเซีย และญี่ปุ่น)

การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม

มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ขยายตัวร้อยละ 10.3 มีสินค้าสำคัญที่ขยายตัว อาทิ เครื่อง คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ ขยายตัวร้อยละ 32.2 (ขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ จีน ฮองกง เยอรมนี และ ออสเตรเลีย) เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ขยายตัวร้อยละ 106.3 (ขยายตัวในตลาดสิงคโปร์ อินเดีย ออสเตรเลีย แคนาดา และจีน) ผลิตภัณฑ์ยาง ขยายตัวร้อยละ 3.7 (ขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย และ ออสเตรเลีย) อัญมณีและเครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำ) ขยายตัวร้อยละ 21.5 (ขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ อิตาลี ฮองกง เยอรมนี และอินเดีย) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล ขยายตัวร้อยละ 7.6 (ขยายตัวใน ตลาดสหรัฐฯ ญี่ปุ่น อินเดีย จีน และสิงคโปร์) เครื่องโทรศัพท์อุปกรณ์และส่วนประกอบ ขยายตัวร้อยละ 56.3 (ขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ ฮองกง เนเธอร์แลนด์ จีน และสหรัฐอเมริกา) ขณะที่สินค้าสำคัญที่หดตัว อาทิ

รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ หดตัวร้อยละ 4.7 (หดตัวในตลาดญี่ปุ่น สหรัฐฯ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเม็กซิโก) เคมีภัณฑ์ หดตัวร้อยละ 1.6 (หดตัวในตลาดจีน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ลาว และสิงคโปร์) เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ หดตัวร้อยละ 10.5 (หดตัวในตลาดสหรัฐฯ อิตาลี อินเดีย ฝรั่งเศส และไต้หวัน) อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์ และไดโอด หดตัวร้อยละ 9.5 (หดตัวในตลาดอินเดีย เวียดนาม สิงคโปร์ สาธารณรัฐเช็ก และแคนาดา) ตลาดส่งออกสำคัญ

การส่งออกไปยังตลาดส่งออกสำคัญส่วนใหญ่ขยายตัว ตามอุปสงค์จากประเทศคู่ค้าที่ทยอยฟื้นตัวสอดคล้องกับแนวโน้มการฟื้นตัวของการค้าโลก และสัญญาณการปรับตัวดีขึ้นของการผลิตภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้ ภาพรวมการส่งออกไปยังกลุ่มตลาดต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้ (1) ตลาดหลัก ขยายตัวร้อยละ 10.5 โดยขยายตัวในทุกตลาด ได้แก่ สหรัฐฯ ร้อยละ 13.7 จีน ร้อยละ 2.1 ญี่ปุ่น ร้อยละ 1.0 สหภาพยุโรป (27) ร้อยละ 4.5 อาเซียน (5)

ร้อยละ 18.1 และ CLMV ร้อยละ 16.6 (2) ตลาดรอง ขยายตัวร้อยละ 8.8 โดยขยายตัวในตลาดเอเชียใต้ ร้อยละ 0.04 ทวีปออสเตรเลีย ร้อยละ 27.2 ตะวันออกกลาง ร้อยละ 2.9 และรัสเซียและกลุ่ม CIS ร้อยละ 64.6 ขณะที่หดตัวในตลาดแอฟริกา ร้อยละ 24.2 ลาตินอเมริกา ร้อยละ 4.0 และสหราชอาณาจักร หดตัวร้อยละ 1.6 (3) ตลาดอื่น ๆ ขยายตัวร้อยละ 11.2 อาทิ สวิตเซอร์แลนด์ ขยายตัวร้อยละ 5.1

2. มาตรการส่งเสริมการส่งออกและแนวโน้มการส่งออกระยะต่อไป

การส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ดำเนินงานที่สำคัญในเดือนมกราคม อาทิ (1) การหารือกับสหรัฐฯ เพื่อลดอุปสรรคในการส่งออก โดยขอให้พิจารณาเร่งรัดการต่ออายุการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) ที่ได้หมดอายุไปเมื่อปลายปี 2563 รวมไปถึงการขอการสนับสนุนให้ไทยหลุดจากบัญชีประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List: WL) ทุกบัญชี โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานและการเป็นพันธมิตรด้านเศรษฐกิจกับสหรัฐฯ โดยเฉพาะการเป็นฐานการผลิตในห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสมัยใหม่ เช่น ดิจิทัล AI อิเล็กทรอนิกส์ เซมิคอนดักเตอร์ รถยนต์ไฟฟ้า พลังงานสะอาด การบิน ยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น (2) การเพิ่มโอกาสในการส่งออกสินค้าของไทยในตลาดสหรัฐฯ และอินเดีย คณะผู้บริหารกระทรวงพาณิชย์และผู้ประกอบการส่งออกเดินทางไปเยือนนครลอสแอนเจลิสของสหรัฐฯ เพื่อเร่งผลักดันการนำเข้าสินค้าไทยในสหรัฐฯ ตลอดจนสร้างเครือข่ายพันธมิตรและความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน แสวงหาผู้นำเข้ารายใหม่ในตลาดสหรัฐฯ พร้อมการลงนาม MOU สินค้าข้าวหอมมะลิ และอาหารกระป๋อง ระหว่างผู้ส่งออกไทยกับผู้นำเข้าสหรัฐฯ ด้วย นอกจากนี้ยังได้นำคณะผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงาน Vibrant Gujarat Global Summit ครั้งที่ 10 ที่รัฐคุชราต ประเทศอินเดีย โดยมุ่งหวังที่จะใช้รัฐคุชราตเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งรัฐคุชราตมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน ทั้งพลังงานหมุนเวียน และการก่อสร้าง เป็นโอกาสดีของนักลงทุนไทยที่จะปักหมุดการลงทุนในรัฐคุชราตได้เพิ่มขึ้น

แนวโน้มการส่งออกในปี 2567 การส่งออกไทยยังคงได้รับปัจจัยบวกจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจคู่ค้าตามภาวะเงินเฟ้อโลกที่เริ่มชะลอตัว การได้รับอานิสงส์จากมาตรการรักษาความมั่นคงทางด้านอาหารของหลายประเทศ และจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคที่มีความเข้มแข็ง ขณะที่ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ในตะวันออกกลางยังไม่ส่งผลกระทบทางตรงต่อไทยมากนัก อย่างไรก็ตาม อุปสรรคการขนส่งที่เกิดจากความขัดแย้งดังกล่าวส่งผลทางอ้อมให้อัตราค่าระวางเรือเพิ่มสูงขึ้น และอาจทำให้เศรษฐกิจคู่ค้ามีความเสี่ยงจากการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อในอนาคต ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนอาจยังมีความผันผวนจากทิศทางการปรับเปลี่ยนนโยบายการเงินของสหรัฐฯ ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้ติดตามประเด็นสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อการส่งออก เพื่อให้สามารถบรรลุปเป้าหมายการทำงานในการผลักดันการเติบโตของมูลค่าการส่งออกของไทยในปี 2567 ที่ร้อยละ 1 - 2 ต่อไป

15. เรื่อง สรุปภาพรวมดัชนีเศรษฐกิจการค้าประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2567

คณะรัฐมนตรีรับทราบสรุปภาพรวมดัชนีเศรษฐกิจการค้าประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2567 ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. สรุปภาพรวมดัชนีเศรษฐกิจการค้าเดือนกุมภาพันธ์ 2567 ดังนี้

ดัชนีราคาผู้บริโภคของไทย เดือนกุมภาพันธ์ 2567 เท่ากับ 107.22 เมื่อเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ซึ่งเท่ากับ 108.05 ทำให้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปลดลงร้อยละ 0.77 (YoY) ลดลงต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 5 สาเหตุสำคัญยังคงเป็นราคาอาหารสด ทั้งเนื้อสัตว์ และผักสด ที่ปริมาณผลผลิตเข้าสู่ตลาดจำนวนมาก รวมทั้ง น้ำมันดีเซล และค่ากระแสไฟฟ้า ราคายังต่ำกว่าเดือนเดียวกันของปี 2566 จากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ ประกอบกับฐาน

ราคาเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ที่ใช้คำนวณเงินเพื่อยังอยู่ระดับสูง มีส่วนทำให้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปลดลง สำหรับสินค้าและบริการอื่น ๆ ราคาเคลื่อนไหวในทิศทางปกติ

อัตราเงินเฟ้อของไทยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ ข้อมูลล่าสุดเดือนมกราคม 2567 พบว่า อัตราเงินเฟ้อของไทยลดลงร้อยละ 1.11 ซึ่งยังคงอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีอัตราเงินเฟ้อต่ำ โดยอยู่ระดับต่ำอันดับ 4 จาก 135 เขตเศรษฐกิจที่ประกาศตัวเลข และยังคงต่ำที่สุดในอาเซียนจาก 7 ประเทศที่ประกาศตัวเลข (สปป.ลาว ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย) สอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเดือนแรกของปี 2567 ที่หลายประเทศชะลอตัวลง

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปที่ลดลงร้อยละ 0.77 (YoY) ในเดือนนี้ มีการเคลื่อนไหวของราคาสินค้าและบริการ ดังนี้

หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ลดลงร้อยละ 0.97 ตามการลดลงของราคาเนื้อสุกร ปลาหู กุ้งขาว ปลากระพง ผักสด (มะนาว แตงกวา ผักกาดขาว มะเขือเทศ กะหล่ำปลี) เนื่องจากปริมาณผลผลิตเข้าสู่ตลาดจำนวนมาก นอกจากนี้ น้ำมันพืช และน้ำปลา ราคาปรับลดลง สำหรับสินค้าที่ราคาสูงขึ้น อาทิ ข้าวสาร ไข่ไก่ นมถั่วเหลือง ครีมเทียม ผลไม้บางประเภท (แตงโม ถั่วลิสง หอม มะม่วง) น้ำตาลทราย กะทิสำเร็จรูป กาแฟสำเร็จรูป พร้อมดื่ม กับข้าวสำเร็จรูป ก๋วยเตี๋ยว และอาหารกลางวัน

หมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม ลดลงร้อยละ 0.63 เนื่องจากน้ำมันในกลุ่มดีเซล และค่ากระแสไฟฟ้า ราคายังต่ำกว่าเดือนเดียวกันของปี 2566 จากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ นอกจากนี้ เสื้อผ้าบุรุษและสตรี สิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด (ผงซักฟอก น้ำยาล้างห้องน้ำ น้ำยาปรับผ้านุ่ม) เครื่องใช้ไฟฟ้า (เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น) รวมถึง สบู่ก้อน แชมพูสระผม ผลิตภัณฑ์ป้องกันและบำรุงผิว ราคาปรับลดลง สินค้าที่ราคาสูงขึ้นเล็กน้อย อาทิ แป้งทาผิว กายาหาระงับกลิ่นกาย ยาสีฟัน ยาแก้หวัด ยาลดกรดในกระเพาะ ค่าตรวจรักษาโรค ค่าทัศนียภาพต่างประเทศ ค่าโดยสารเครื่องบิน บุหรี่ สุรา และไวน์

เงินเฟ้อพื้นฐาน เมื่อหักอาหารสดและพลังงานออก สูงขึ้นร้อยละ 0.43 (YoY) ชะลอตัวจากเดือนก่อนหน้าที่สูงขึ้นร้อยละ 0.52

ดัชนีราคาผู้บริโภคเดือนกุมภาพันธ์ 2567 เมื่อเทียบกับเดือนมกราคม 2567 สูงขึ้นร้อยละ 0.22 (MoM) ตามการสูงขึ้นของหมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 0.60 โดยราคาน้ำมันเชื้อเพลิงปรับสูงขึ้นเกือบทุกประเภท ยกเว้นน้ำมันดีเซล นอกจากนี้ ค่าโดยสารเครื่องบิน น้ำยาปรับผ้านุ่ม โฟมล้างหน้า ยาสีฟัน สุรา เบียร์ และไวน์ ราคาปรับสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีสินค้าสำคัญที่ราคาปรับลดลง อาทิ เสื้อผ้าบุรุษ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด (ผลิตภัณฑ์ซักผ้า น้ำยาล้างห้องน้ำ น้ำยาปรับผ้านุ่ม) **ขณะที่หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ลดลงร้อยละ 0.33** ตามการลดลงของเนื้อสุกร ไก่ย่าง ปลาช่อน ปลาหู ปลาหมึกกล้วย ไข่ไก่ นมผง นมเปรี้ยว ผักสด (พริกสด มะเขือเทศ ผักกาดขาว) สำหรับสินค้าที่ราคาสูงขึ้นเล็กน้อย อาทิ ข้าวสารเจ้า ผลไม้ (ส้มเขียวหวาน ฝรั่ง แตงโม) กาแฟผงสำเร็จรูป น้ำหวาน และอาหารกลางวัน (ข้าวราดแกง)

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป 2 เดือนแรก (มกราคม - กุมภาพันธ์) ของปี 2567 เทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2566 ลดลงร้อยละ 0.94 (AOA)

2. แนวโน้มเงินเฟ้อ

แนวโน้มอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเดือนมีนาคม 2567 มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยสนับสนุนจาก

(1) มาตรการลดค่าครองชีพด้านพลังงาน โดยการตรึงราคาค่ากระแสไฟฟ้าที่ 3.99 บาทต่อหน่วย สำหรับครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 300 หน่วยต่อเดือน และที่ 4.18 บาทต่อหน่วยสำหรับครัวเรือนทั่วไป รวมทั้งมาตรการตรึงราคาน้ำมันดีเซลไม่ให้เกิน 30 บาทต่อลิตร จนถึงวันที่ 19 เมษายน 2567 (2) ฐานราคาที่สูงในปีก่อนหน้าของเนื้อสุกรและผักสด และ (3) เศรษฐกิจของไทยขยายตัวในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม มีปัจจัยที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น ได้แก่ (1) สถานการณ์ความขัดแย้งในตะวันออกกลางที่ยืดเยื้อ ซึ่งอาจส่งผลให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่สำคัญปรับสูงขึ้น โดยเฉพาะราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก (2) เงินบาทมีแนวโน้มอ่อนค่า ส่งผลให้การนำเข้าสินค้ามีราคาสูงขึ้น (3) สภาพอากาศที่มีความแปรปรวนในช่วงท้ายของปรากฏการณ์เอลนีโญ รวมทั้งการเข้าสู่ฤดูร้อนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนและปริมาณผลผลิตทางการเกษตร และ (4) การขยายตัวอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว ส่งผลให้อุปสงค์และราคาของสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะราคาค่าโดยสารเครื่องบิน

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ยังคงคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อทั่วไปปี 2567 อยู่ระหว่างร้อยละ (-0.3) -

1.7 (ค่ากลาง ร้อยละ 0.7) ซึ่งเป็นอัตราที่สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบันและหากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญจะมีการทบทวนอีกครั้ง

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคโดยรวม เดือนกุมภาพันธ์ 2567 ปรับลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ระดับ 54.2 จากระดับ 54.5 ในเดือนก่อนหน้า แต่ยังคงอยู่ในช่วงเชื่อมั่น โดยดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคในปัจจุบันปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคในอนาคต (3 เดือนข้างหน้า) ปรับลดลง สาเหตุที่ทำให้ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคโดยรวมยังอยู่ในช่วงเชื่อมั่นคาดว่ามาจาก (1) การฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (2) การขยายตัวของภาคการส่งออก ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและนโยบายความมั่นคงทางอาหารของประเทศคู่ค้า และ (3) ราคาสินค้าเกษตรสำคัญบางรายการปรับตัวดีขึ้น อาทิ ข้าวหอมมะลิ และยางพารา ขณะที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงบางชนิดปรับเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนหน้า ส่งผลให้ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ที่มา : <http://thaigov.go.th>

จัดทำโดย กลุ่มงานนโยบายและเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร